Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1120 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887 (Ն. Տ.) 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1887 23 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1305

20 ՓԱՐԱ (ՃՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԹԷՔ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂՎԻ.
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՃՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԳԱՅԱՆԱՐԴԱՎՃԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դահեկան արծաթ		160
» » Վեցամսեայ	»	»	80
» » Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց » Եռ. տեղական թղթատարով տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար Եռ. տեղական թղթատարով վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք		56
» » վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան քով է. խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deirmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1887

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՀՈԿՏ. ԱԿՆ ՄԻՆՉԵՒ 3 ՀՈԿՏ.)

Բէրլին, 6 հոկտ.

Կառավարական լրագիրը կը յայտարարէ թէ Ֆրիտրիխսրուհէի տեսակցութենէն յետոյ Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Իտալիոյ դաշնակցութիւնը վերջնական եղած է։ Դիտել կուտան նաև թէ մտերմական յարաբերութիւնը երկար ժամանակէ ի վեր կային արդէն սոյն երեք Տէրութեանց միջև։ Այս դաշնակցութեամբ Իտալիա պիտի պահէ խաղաղութիւն, և ապագային մէջ իւր երկրային և առեւտրական պահանջմանց գոհացում պիտի ստանայ։ Նոյն լրագիրը կը յայտնէ թէ Ֆրիտրիխսրուհէ Պիզմարք Իշխան և Ֆ. Բրնսթի խորհրդակցած են թէ՛ Արեւելից և թէ Արեւմտից գործերուն վրայ, և տարաձայնութիւն ցուցած են ամէն կէտերէն զիջումներ ընելու, տեղի չթողուս համար Ֆրանսայի և Ռուսիոյ երկիւղներուն։ Պիզմարք Իշխան ամէն հաւանականութեանց վրայ խօսեցաւ թէ՛ Ֆ. Բրնսթի և թէ Ֆ. Բաղնբրի հետ, և այս ամենայն՝ ոչ թէ աշխարհակալութեան նպատակաւ, այլ ուրիշներու ստանձգութիւններն արդիլելու համար։

Սոֆիա, 6 հոկտ.

Ֆ. Սլավէյքով յայտարարութիւն մը հրատարակեց՝ հաւաղելու համար ընդդիմադիր կուսակցութիւնն որ մասնակցի ընտրութեանց։ Քարավէլովանը պիտի հետեւին այս խորհրդոյ, բայց Զանքովեանը որոշած են ընտրական պայքարէն հեռ կենալ։ Ֆ. Ռատոսլաւով Սոֆիայի մէջ իսկ ընտրելի կը հանդիսանայ, և իւր կուսակիցք պիտի դրդեն միւս ընդդիմադիրներէն անկախաբար։

—Զուիցերիոյ մէջ տեղի ունեցաւ Գերմանիոյ Ընկերվարականաց մէկ գաղտնի գումարում, յորում ներկայացեալ հաշիւներէն երեւցաւ թէ անցեալ տարիէն ի վեր Գերմանիոյ ընկերվարական կուսակցութիւնն 170,000 մարք ծախք ըներ է, որոյ 100,000ն ընտրութեանց համար և 50,000ն իրրև նպաստ ի դատաստան ենթարկեալ ընկերվարականաց։ Այս գումարման մէջ կարդացուեցաւ Բարիզաբնակ գերման Ընկերվարականաց մէկ ուղերձն, որ կ'ըսէ։ «Գերմանիոյ ընկերվարական կուսակցութեան երեսփոխանը պարտին՝ բանտարներու դասուց համերաշխութեան գաղափարը ծաւալելու համար՝ ճշդիւ բացատրել այն կուսակցութեան հայեացքը միջազգային բաղաքականութեան ամէն խնդրոյ վրայ։ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ յարաբերութեանց մասին, գերման ժողովրդեան խոնարհագոյն ու ժուռաւագոյն դասերը ներկայացնող կուսակցութիւնը պարտաւորութիւն ունի բարձրաձայն հրդեհել թէ մենք երբեք չէ հաւանած Ալզասի և Լոռէնի գրաւման, և թէ գերման ժողովրդեան և ֆրանսացի ժողովրդեան միջև համաձայնութիւնն անհրաժեշտ պայման մը կը նկատէ եւրոպիոյ յառաջադէմ և խաղաղ զարգացման։»

Պէլգրատ, 6 հոկտ.

Ի Բիրոդ, պուլկարական սահմանաց վրայ, նոր ամրութեանց շինութիւնն յառաջ կը տարուի ամենայն փութապանութեամբ։ Այս ամրութիւնք իրենց դիրքով կ'ելնեն Նիշավայի բովանդակ դաշտին, Բիրոդէ մինչեւ պուլկարական սահմանագլուխն, իբր 20 քիլոմէդրս տեղ։

Պէլա-Բալանքայէն մինչեւ պուլկարական սահմանագլուխն երկաթեայ գծին երկրորդ հատուածին կառավարութեան յանձնումը տեղի պիտի ունենայ հոկտ. 10ին։ Տակաւին այս երկրորդ հատուածը բանեցնելու խօսք չի կայ։ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջև որոշուեցաւ որ երկուց երկրաց երկաթուղեաց մաքսային քննութիւնը կատարին ի Բիրոդ։

Թռ., իւր հոկտ. 7ի թուով Մարոքի Սուլթանին հիւանդութեան ծանրանալը ծանուցանելէ յետոյ, կ'ըսէ. «Կը հաւատան թէ սպանիական կառավարութիւնը զինուորական միջոցներ ձեռք առած է ոչ այլ ինչ նպատակաւ բայց եթէ ապահովելու համար սպանիացի գաղթականաց վիճակն, եթէ Սուլթանին մահէն յետոյ քաղաքային պատերազմ ծագի, այլ և այլ թեկնածուաց Մարոքի գահուն տիրանալ ուզելուն առթիւ։ Համախմբեալ սպանիացի զօրքերն 2,500 հոգիէ աւելի չեն, ընդ հրամատարութեամբ կիսաբաժնի զօրավարի մը։ Այս սպանիացի զօրքերը ձիպրալդարի նեղուցէն պիտի անցնին երբ խռովութիւն ծագի Մարոքի մէջ, եւ ոչ՝ աւելի առաջ։ Բացարձակապէս սխալ է թէ ֆրանսական կառավարութիւնը Մարոքի սահմանաց վրայ զօրք հաւաքած լինի, կամ դիտաւորութիւն ունենայ համախմբելու։ Մարոքի գործոց վրայ սպանիական և ֆրանսական կառավարութիւնք լիովին համաձայն են։ Կը հաւատան թէ անգլ. կառավարութիւնը դիտաւորութիւն ունի խնդրել մեծ Տէրութիւններէն որ մէկ մէկ մարտանաւ ղրկեն ի Թանճէր իրենց աղդակցաց ապահովութեան համար։ Ֆրանսական կառավարութիւնը տակաւին այսպիսի զեկուցում մը չստացաւ անգլ. կառավարութենէն, և ո՛եւ է տնօրինութիւն չհրամայեց։ Ցայս վայր կատարեալ բարեկարգութիւն կը տիրէ ի Թանճէր և Մարոքի եզերաց մէկ ծայրէն միւսը։

Ս-ֆէ, 4 հոկտ.

Կառավարական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ աւաղակաց փոքր խմբեր կը հաղածուին Պուլկարիոյ հարաւային կողմն։ Ի Պելլովա, կռիւ տեղի չունեցաւ զօրաց և աւաղակաց միջև։ Քանի մը անհատք անցան սերպական սահմանագլուխն, մերձ ի Դրն։ Ռումանեան և օսմանեան սահմաններէն լուր եկաւ թէ պուլկար գաղթականք խռովութիւններ կը նիւթեն երկրին ալ և ալ կողմերն, ազակցութեամբ ընդդիմադիր կուսակցութեան։

—Վիեննա, 3 հոկտ.

Ֆրէնֆորդեր Զայտունկի խմբագիրը Պ. Քրիսբիի հետ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ, յորում Իտալացի նախարարապետն ըսաւ թէ Ֆրիտրիխսրուհէ կերթայ հրաւիրմամբ Պիզմարքի Իշխանին, և թէ Իշխան-Նախարարապետին հետ իւր տեսակցութիւն քաղաքական մասնաւոր նպատակներ չունի։ Իտալիոյ և Վատիկանի խնդիրն, ինչպէս ցարդ, այժմ ևս լոկ ներքին խնդիր մ'է Իտալիոյ համար, որ օտար Տէրութեան մը թոյլ չի կրնար տալ խառնուիլ այս խնդրոյ։ Քաղաքական ընդհանուր վիճակի նկատմամբ Պ. Քրիսբի ըսաւ թէ Իտալիա խաղաղութեան և եւրոպեան հաւասարակշռութեան պահպանման միայն կը բաղձայ, և ահա սոյն նպատակաւ կը յարի աւստրոգերմանական դաշնակցութեան։ Իտալիա, որպէս ամէն եւրոպեան Տէրութիւններ, պատճառ ունի վախնալու Ռուսիոյ յառաջխաղացութենէն, և չի կրնար ընդունիլ որ Միջերկրականը ռուսական ծով մը դառնայ։

Վիեննայէ կը հեռագրուի առ Թ. թէ այլ և այլ կարեւոր անձնաւորութիւնք փորձեր են իրաւախոհութիւն մը գոյացնել պուլկար կառավարութեան և Ռուսիոյ միջև։ Պ. Մդամպուլով սկզբամբ չի հակառակիր, բայց կ'ուզէ որ ամէն ապագայ բանակցութեանց հիմերը լինին ասոնք. (Ա.) Թնամակալութեան նախորդ կառավարութիւն օրինաւոր ճանչուի, և (Բ.) Ֆերտինանտ Իշխան պահուի։

—Պերլին կը հեռագրուի առ Թ. թէ եւրոպեան պատերազմի պատահականութեանց նկատմամբ յատուկ պայմանագիր մը կնքած են Գերմանիա և Իտալիա։

Համբուրգի Փողերանոցը 25 միլիոն մարքի արժողութեամբ արտրէ դրամ կը կոխէ Սիամի թագաւորութեան համար։ Օտար պետութեան մը կողմէ գերմանական Փողերանոցի մը մէջ առաջին անգամն է որ այսչափ մեծ քանակութեամբ դրամ կը կոխուի։

—Աշխարհ լեռնաշխարհային Մեծ-Մէն-Պէրնարտի գագաթան մօտ այս օրերս երեւան հանուեցան հինգ մեծ զոհարաններ արձաքարէ (իշանդ) և քարեղէն բազմաթիւ նիւթեր, տապարներ, դանակներ, եւն, որք հեթանոսութեան ժամանակ կը գործածուէին զոհերու համար։ Զուիցերեան լրագիրք առաջնակարգ կարեւորութիւն ունեցող պատմական գիւտ մը կը համարին զայս։ Ի Վանտրատանէ թէ՝ նախ. հեթանոսութեան ժամանակ Սէն-Պէռնար լեռը զոհարան մ'էր, և թէ, բնց ատսի, քարեղէն դարուն մէջ, Վալէի հանդիսը (զուիցերեան գնաւոնն) արդէն մարդկային բնակիչներ ունէր։

Մեծ հրդեհն որ ի մոխիր դարձուց Հարաւային Ռուսիոյ կերսոն քաղաքն՝ յառաջ բերաւ կռիւ մը ի մէջ ոստիկանութեան և ժողովրդեան, որ այս ցաւաբեր տեսարանիս առթիւ յուզուած և գրգռուած էր։ Ոստիկանապետն և իւր մարդիկ չարաչար դատակոծեցան։

—Ռուսիոյ մէջ առաջին անգամ լինելով վագրներ երեւան ելան այս օրերս։ Սիպերիոյ սահմանաց մէջ, ի Վլատիվոստոք վագր մը բռնուեցաւ, և ուրիշ մը, նմանապէս ողջ, բռնուեցաւ Կասպից Ծովուն մօտ, Կաւկասիոյ մէջ։ Այս գազաններ Բեռերսպուրգի ղրկուեցան, արքունի գառադեղին մէջ պահուելու։

—Մակեդոնացի ռումեան վարդապետն Տքդ. Բոբէնթու Աւստրիոյ դահճապանգ իշխանին հետ երկար տեսակցութիւն մ'ունեցեր է։

—Բարլին, 6 հոկտ.

Անգլիացի Իշխանք երէկ վերադարձան Զեդինեէէ, Նիքիդա Իշխանին ընկերակցութեամբ, որ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Իտալիոյ Դիսին։

—Սոֆիա, 6 հոկտ.

Պ. Ռատոսլաւով ունկնդրութիւն մը խնդրեց Ֆերտինանտ Իշխանէն, իւր հաւատարմութիւնն և անձնուիրութիւնն յայտնելու համար։ Այս տեսակցութիւն երէկ տեղի ունեցաւ։

Մեորապոլիտ Կլեմէս, ներկայացուցիչ Զանքովեան կուսակցութեան, Պ. Զանով, Կուսակից Պ. Քարավէլովի և գնդապետ Նիքոլայէվ, կուսակից Պ. Ռատոսլաւովի, տեսակցութիւններ ունեցան վերջին օրերս, ընտրութեանց մասին համաձայնելու համար։

Բուէնոս Այրէս, 8 հոկտ.

Քաֆառ զօրավարն, սպայակոյտի դեր-նախագահ պատերազմական նախարարութեան մէջ, պաշտօնանկ եղաւ և ձերբակալեցաւ, պատուանշաններու առուծախի յանցանօք։ Այս գործ մեծ գայթակղութիւն կը պատճառէ։

—Տէրլին, 6 հոկտ.

Տրպլինի Քաղաքային Խորհուրդը, նկատելով թէ Լորտ Քաղաքապետը Պ. Օ'Բրիէնի հետ ոստիկանութեան դատարանն հրաւիրեալ է հոլանդական գրգռիչ բանախօսութեան մը պատճառաւ, որոշեց որ Լորտ-Քաղաքապետը դատարանին առջեւ երթայ իւր պաշտօնական համազգեստով ու բոլոր պաշտօնական նշաններով, և Խորհուրդն ալ ամբողջութեամբ ընկերանայ նմա։

—Նիւ-Եորք, 6 հոկտ.

Միացեալ Նահանգաց Գործաւորական Միութիւնն որոշում մը քուէարկեց, որով հակակրանք կը յայտնէ Իտալիոյի և կը պարսաւէ պահպանողական բանակին բռնական միջոցները։

—Լոնդոն, 7 հոկտ.

Թայմս կը կարծէ թէ պուլկարական խնդրոյն կարգադրումը տակաւին չատ ժամանակ կը պահանջէ։ Կը յուսացուի որ Պուլկարը այս պարագայիս օգուտ քաղէն՝ ապացուցա նելու համար թէ կարող են իրենք զիրենք կառավարել։

Բարեպաշտ Ամերիկացիք տանք կառաջադրեն յիշատակարան մը կանգնել Պողոս Առաքելոյն, նորա ծննդավայրն եղող Տարսոն (Դարսուս) քաղաքին մէջ, Կիլիկիոյ որբերուն համար արհեստանոց մը բանալով։ Տարեկան երկու հազար 500 ոսկի (500 անգլ. ոսկի) ապահովուած է, որ բաւական կը համարուի 50 որբերու պահպանման։ Տքդ. Հօրարտ Քրոսպի նախագահ անուանեցաւ այս ձեռնարկութեան վարչական մարմնոյն։ Աւելորդ է ըսել թէ, մարդասիրական գովելի նպատակի մը պատասխարութեան տակ, ի Կիլիկիա Բողոքականութեան ծաւալման նոր միջոց մը պիտի լինի Պողոս Առաքելոյն ամերիկեան «յիշատակարանը»։

Հնդկաստանէն եկած նորագոյն հեռագրաց նայելով, Հայոտէրաբատի մահմետական Նիզամ Իշխանին կողմէ անգլօ-հնդիկ Կառավարութեան նուիրուած գումարն, որ Հնդկաստանի սահմանաց Ռուսիոյ դէմ պաշտպանութեան պիտի գործածուի, ոչ թէ 400,000 այլ 600,000 անգլ. ոսկի է։

Բայց անգլօ-հնդիկ կառավարութիւնը կը վարանի ընդունիլ այս արքայավայել նուէրը, որովհետեւ երկար ժամանակէ մ'ի վեր վէճ մ'ունի նիզամին հետ, որ կը պահանջէ վերստանալ Պերարի երկիրն, իւր երիտասարդ կէս միլիոն բնակչօք, որք այսօր ուղղակէս անգլօ-հնդիկ կառավարութեան իշխանութեան ներքեւ են։ Լորտ Տրֆրինի կառավարութիւնը կը խորհի թէ, նիզամէն ընդունելով դրամական նուէր մը, Պերարիներու վրայ նորա պահանջումն ևս ընդունած կը լինի։ Բայց Հնդկաստանի անգլիական լրագիրք Նիզամին նուէրին ընդունելութիւնը կը փաստաբանեն, իբրեւ գեղեցիկ օրինակ մը Հնդկաստանի միւս բնիկ իշխաններուն։

Այս առթիւ կը յիշուի թէ 1814ին Ուտի մահմետական Նապապը մէկ միլիոն անգլ. ոսկի նպաստ տուած էր անգլօ-հնդիկ կառավարութեան, Մահրադայք կոչուած բնիկ կռապաշտ պետութեանց դէմ բացուած պատերազմի ի յաջող վախճան ածելու համար։

Վիլհէլմ Կայսրն հոկտ. 3ին ընդունեց օսմանեան մի քանի սպաներ, որք բրուսիական բանակին մէջ իրենց ծառայութեան պայմանաժամը լրացուցած լինելով կը վերադառնան Թուրքիա։

—Գերմանիա նիւթական գոհացում մը տուաւ Ֆրանսայի սահմանագլխի նոր դէպքին առթիւ։ Բարիզի դեսպան Պ. Միւնսդէր Կոմսը Պ. Ֆլուռէնսի ներկայանալով, վերստին ցաւ յայտնեց յանուն իւր Կառավարութեան, և յայտնեց յիսուն հազար մարք (250,000 ղրուշ), զոր գերման Կառավարութիւնը կուտայ սպաննեալ Պ. Պրիներոնի ընտանեաց։ Բարոյական գոհացումն այսչափ կատարեալ չէ։ Եթէ Քաւֆման զօրավարը նիւթապէս պատ-

—)(65)(—

ԹԷՐԹՕՆԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԹԷՌԷԶ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՖԻՆԱԼԵՆԴԻՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

—Ձեմ կրնար պատասխանել այլ հարցման։

—Բան մ'ալ։ Զխորհեցա՞ք երբէք թէ ուրիշ մ'ալ կրնար մաքն անցուցնել Նագիվէլի սպանութիւնն։

—Ո՛վ։

—Ձեր դիտեր։

—Ի՞նչ նպատակաւ։

—Ձեմ դիտեր։ Ձեզ անկ է թափանցել այդ գաղտնեաց խորն, եւ ոչ թէ ինձ։

—Վայրերուն տեղեկութեանց նայելով, Նագիվէլի նկատմամբ ո՛չ սէր եւ ո՛չ ատելութիւն կար գաւառին մէջ։ Ձեզ եւ ձեր ընկերակցին հետ միայն կռիւ ունեցած էր։ Ո՞վ կը փափաքէր վրէժ լուծել իրմէ։ Ոչ ոք։ Գիտէք թէ գործաւորաց թաղին աւելցուցած էր՝ առանց աւելի աշխատութիւն պահանջելու։ Ուստի սոքա քիչ շատ սէր ունէին Նագիվէլի համար։ յարած էին նմա, ոչ թէ միայն անոր համար որ իրենց վարպետն արդարութեամբ կը վարուէր իրենց հետ, թէեւ յաճախ կոպտութեամբ, այլ իրենց շահը կը պահանջէր ծառայել նմա։ Այս օրերնէ չեմ կրնար գուշակել թէ քննութեանս շարունակութիւնը պիտի փոխէ՞ թէ ոչ իմ հանգուցեալս։ սակայն կը կրկնեմ, պարոն, համոզուած եմ թէ ձեզնէ եւ Պ. Սամսոնէ զատ ոչ ոք չահ ունէր Նագիվէլի մահէն։ Ուստի մինչեւ որ հակառակն ապացուցուի, կը հաւատամ թէ յանցաւորը դուք էք, կամ ձեր բարեկամը, կամ մեզ սակից մը։

—Լաւ, պարոն, գլուխս կը ծռեմ ձեր համոզման առջեւ։ Ձեր վճռոյն պիտի սպասեմ։

Դատաւորին մէկ նշանին վրայ, գրագիրն ոտք ելաւ, եւ դուռը բանալով, ներս կոչեց ոստիկանները։

Սոքա, Պ. Բիդոնուայի աջակցութեամբ, սկսան մանրակրկիտ խուզարկութիւն մ'ընել պահարանաց, գրասեղանին, դարակաց, գրդրոցաց մէջ։

Ժան-Մառգ նստած էր եւ անտարբերութեամբ կը դիտէր նորա գործը։

Իւր սենեկին մէջ ինչ կրնային գտնել յայտագրոյ իւր ոճրին։

Սակայն դատաւորին եւ ոստիկանաց զարմանքն յուզած էր զնեկին բնակիչները։

Ամէն ոք ոտքի վրայ էր, թէեւ արշալոյսը նոր էր ծագած։

Սենեկին դրան զարկին։ Մէկը դռնէն։

—Ժան-Մա՛ռգ, Ժան-Մա՛ռգ։

Սամսոնն էր։ Դուռը բացաւ։ Դէնգուռ կոմսն իւր հետ էր։

—Լ'հ, ըսաւ երիտասարդն, ի՞նչ է պատահեր։

Դէնգուռ կը ճանչէր զՊ. ոը Վոտռ։ Ոչնչանեցին զերար։ Դատաւորը կոմսին ներողութիւնը խնդրեց զղեկին անդորրը վրդովելուն համար և քանի մը բառով դիպուածն հասկացուց նմա։ Սամսոն մտիկ կ'ընէր անձկալից, թէեւ Ժան-Մառգի պարանոցն անցուցած, աչերն հրացայտ, նայուածքն սպառնալից, իբր թէ ուզէր իւր բոլոր ուժով պաշտպանել իւր բարեկամն ընդդէմ ամէն վտանգի։

Ոստիկան մը մօտեցաւ նմա եւ մեղմ ձայնով ըսաւ ականջն ի վար։

—Պարոն Սամսոն, ասան հոգիի այժ ունիք, ամէն մարդ դիտէ զայս, սակայն մեզ դէմ ըմբոստանալով աւելի մի՛ ծանրացնէք ձեր բարեկամին կացութիւնն։ Աւելորդ է։

Սամսոն ուսերը թօթուեց եւ խօսքը դատաւորին ուղղելով։

—Ուրեմն իրա՞ւ է այն, ըսաւ։

Դատաւորը, չմոռնալով, խրոխտ դէմքով մը նայեցաւ նմա եւ մռնչաց պատասխան տալու։

—Ժան-Մառգն ամբաստանել իրի մարդասպան, ինչ տխմարութիւն։ Արդարեւ կ'ատէ՞ք այդ Նագիվէլն, եւ եթէ սատանան իւր ճանկերուն մէջ առնուր զնա, պատարագ մ'ըսել չէրնք տար ազատելու համար, սակայն ադկից չհեռուիր որ Ժան-Մառգ սպանած է զնա...

Դէնգուռ կը միջամտէ...

—Կրնամ երաշխաւոր լինիլ այս երիտասարդաց ուղղամտութեան, ըսաւ... ի վաղուց հետէ կը ճանչեմ զիրենք... Ամէն մարդէ լաւ գնահատած եմ նոցա նկարագրոյն մեծութիւնը... Նոցա վերադրուած սպանութիւնը վատութիւն մ'է, եւ անկարող են վատութիւն մը գործելու...

Դատաւորը խիստ դէմքով մ'առաւ վերըսաւն։

—Սատիւիս կը ցուցիմ տեսութեամբ որ ձեր անունը խառնուած է այս գործին, սիրելի իմ Դէնգուռ, ըսաւ։ դժգոհ պիտի ձեր վկայութիւնը չբաւեր։ Պարտականութիւնս պիտի կատարեմ։

—Բայց, ըսաւ Սամսոն որ հեռաշեռակ կը գրգռուէր, եւ Ժան-Մառգի ուղղելով խօսքն,—բայց բան մը չկայ՞ ինքզինքդ արդարացնելու համար... փաստ մը տիրեցարեցիր։ Այդ օրինակ ամբաստանութիւնն մը ինչին կը ցրի...

—Պահ մը առաջ ես ալ քեզ պէս կը կարծէի, ըսաւ երիտասարդը մեղմաձայն, այժմ ընդհակառակն կը հաւատամ թէ չառ գժուար պիտի լինի ինձ ապացուցանել թէ ես չեմ մարդասպանը։

—Ոհ, մի՛ վախնար։ Ես երեւան պիտի հանեմ ճշմարտութիւնը։ Վայրկեան մը հանդիստ չպիտի ունենամ մինչեւ որ ճշմարտութիւնն յայտնուի։

—Իմ խեղճ Սամսոն, կը վախնամ որ ջանքերդ աւելորդ չլինին։

—Օ՜հ, այդ ինչ է, գործին սկզբէն վհատեր ես... Վեր առ գլուխդ, նզովմ'ց արմատ։ զքեզ ամբաստանողները թող աչերուդ մէջ նայեն եւ տեսնեն թէ մարդասպանի մը նայուածքն է այդ։

—Այս մարդն անմեղ է, տը Վոտռ, ըսաւ Դէնգուռ։ Ձեր երկարամիտ ասպարէզին մէջ չատ անդամներ երես առ երես դտնուած էք մեծ յանցաւորներու հետ։ Մի՞թէ իրօք Ժան-Մառգ այդ տեսակ մէկը կը մնայ ձեզ։

Մեղմ կերպով խօսած էր, դատաւորէն լսելի լինելու չափ միայն։

Սա գլուխն երերցուց։

—Ես հանդիպած եմ չատ խորամանկութիւնց եւ անզգուշի կարմիկներու որք անսասան կը մնային, եւ այնչան վարպետ կերպով եւ երկար ատենէ ի վեր կարգադրուած ոճիրներու որ անոնց հեղինակները, վատահ իրենց անպատիժ մնալուն վրայ, ոնոնցներու կը նմանէին։

Պ. Բիդոնուա, դրագիրն, յանկարծ ընդհատեց այս խօսակցութիւնը Պ. տը Վոտռի մատուցանելով բէվոլվէր մը զոր թաւրթերու տակէն գտած էր, գզրոցի մը խորը։

Պ. տը Վոտռ սարսուց եւ մրմնջեց մեղմ ձայնով։

—Դէնգուռ, մտիկ ըրէք ինձ։ Թերեւս գուք անձամբ պիտի տեսնէք թէ այս բոլոր գործին մէջ թերեւութեան չեմ չարժիր, եւ թէ եթէ երբեք զոհ կ'երթամ տարօրինակ զուգադիպութեանց, դէմ դիպուածին չնորհիւն է։

Բէվոլվէրը չարժեց, բլթակը խնդցուց, թմբուկը դարձնելով։

—Այս զէնքն սարքած տեսնէ՞ ի վեր ձեր քով կը դտնուի, հարցուց Ժան-Մառգի։

—Պատերազմի բէվոլվէր մ'է որ ինձ տրուեցաւ երբ արձակագէն զօրաց ջոկատի մը անդամ էի, պատասխանեցին։

—Աղբը նոնանն ես ալ ունիմ սենեկիս մէջ, ըսաւ Սամսոն։

—Ո՞ր չափի տեսնէ՞ ի վեր չէք գործածած զայն։

—Իրա՞ւ որ, ըսաւ, կրնամ հաւատալ թէ պատերազմէն ի վեր չեմ գործածած զայն։ Վեց փամփուշտները լեցուցի եւ տեղեկիս մէկ անկիւնը թողուցի։

—Լաւ խորհեցէք ձեր ընկերին վրայ։ Ձեր խօսքին նայելով, այս բէվոլվէրը բոլորովին լեցուն է եւ երկար ատենէ ի վեր չէք գործածած զայն։

—Պէտք չունիմ երկար բարակ խորհիլ դաժելու։ Ապահով եմ ըսածիս վրայ։

—Լաւ ուրեմն, պիտի համոզեմ զձեզ թէ սուտ կը խօսիք... Այս բէվոլվէրը գործածուած է թիչ ժամանակէ ի վեր, խոնաւութենէն յայտնի է, որովհետեւ փողն եւ բլթակին վրայ կան նոր ժանգի մը հետքերը զոր դիւրին է տեսնել։

—Անհնար է այս, գոչեց Ժան-Մառգ անհամբերութեամբ։

—Ձիշդ է։ Փարձագէտները պիտի գատեն։ Ամենն այս չէ։ Գնդակներն ամբողջ չեն, ինչպէս կ'ըսէք։ Փամփուշտ մը պարպուեր է եւ փողն ալ չէ մաքրուեր։

—Անդամ մ'ալ կ'ըսեմ թէ անհնար է այդ, ըսաւ Ժան-Մառգ անձկութեամբ։

—Մինչեւ հիմա բան մը չատպացուցիք այս ընդդէմ կամ ի նպաստ ձեզ, պարոն, ըսաւ դատաւորը, բայց միայն սա իրողութիւնը թէ սուտ կը խօսիք։ Այն ատեն միայն կարեւորութիւն պիտի ունենայ այս երբ տեսնենք տոքթոր Ֆլէռիմոնի տեղեկագրին, որ այս ժամուս անուշտ ատարած է իւր դիաղնութիւնը։

(Շարունակ.)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօն. Ժողովն երէկ իւր շաբաթական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարան և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Տիգրանակերտէ եկած լուրերէ տեղեկանալով որ կրօնափոխութիւնն օր աւուր կը յառաջանայ և թէ տեղւոյն ազգայինք թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս թշուառ վիճակ մ'ունին, որոյհետեւ էր իւր ներկայութեան հրաւիրել Դերձակեան Դեր. Արիստակէս Եպիսկոպոսն և Մինասեան Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտին որպէս զի լսելով նոցա տեղեկութիւնները պէտք եղածը տնօրինէ։ Արդ, երէկի նիստին Դեր. Արիստակէս եպիսկոպոս բանաւոր պատճառաւ չէր կրցած ներկայանալ և միայն Մինասեան Յովհաննէս էֆէնտին ներկայացած էր, որ հարկ եղած տեղեկութիւնները տուաւ և Ժողովն օրոշում մը տալու համար արժան դատեց Դեր. Արիստակէս եպիսկոպոսն ևս լսել։

Ժողովն որոշեց հեռագրաւ Պոլիս հրաւիրել Տ. Սարգսեան Արժ. Տ. Սահակ քահանայն որ այժմ Բարբէրդ կը գտնուի։ Սոյն որոշում, որ գործադրուեցաւ նոյն հետայն, հեռագրաւ հաղորդուեցաւ նաեւ Բարբերդի առաջնորդական տեղապահ Շիշմանեան Դեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոսի։

Մանիսացի Տ. Յովհաննէս քահանայի խնդրանաց հաւանայն, Ժողովն արտօնեց դնա երթալ իւր հայրենիքն ի Մանիսա և անդ չէզոք դիրք մը բռնելով իւր տունը նստիլ ցուցումն Մանիսայի ծանուցեալ խնդրոյն։

Իզմիրէն կը գրեն մեզ սեպտ. 26 Թուականաւ.

Երկու օր առաջ Մէկքիսեդէկ Սրբազան Գրիգորաշան ուղեւորեցաւ՝ գիշեր մը Մանիսա մնալէն յետոյ, տեղւոյն եկեղեցւոյ օծման հանդէսը կատարելու համար, սեպտ. 27ի կիւրակէ օրը։

Գրիգորաշանի եկեղեցին թէև տարիներ առաջ վերաշինուած՝ այլ ցարդ օծուած չէր։

—Զորեքշաբթի օրը, Մեծ. Ստեփան էֆէնտի Սպարթարեան՝ եղբօրորդի Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Սպարթարեանի՝ չքեղ խնջոյք մը տուաւ ի պատիւ Վսեմ. Սեպուհ էֆէնտի Մաքսուտի՝ ի Գարաթաշ, իրենց ամարանոցներէ մէջ։

Մեծ գովեստիւք կը խօսուի այս փառաւոր հացկերոյթին վրայ որուն ներկայ գտնուեցան յիսունէն աւելի հրաւիրեալներ։

Երէկի թղթաբերով առնուած ռուս լրագրերը այլ եւ այլ յօդուածներ հրատարակած են Յովհաննէս Այվազովսքիի յիսնամեայ գործունէութեան հանդէսին առթիւ. ի մէջ այլոց Ռուսկի Կուրիէր կ'ըսէ թէ անտարակուսելի է որ համայն Ռուսիա մեծագոյն ուրախութեամբ պիտի մասնակցի սոյն վեհ հանդիսին. ապա ընդարձակօրէն կը բացատրէ թէ ո՛րչափ օգտաւէտ կը լինէր, եթէ Այվազովսկիի նկարներու ցուցահանդէսը կատարուէր եւ կառաջարկէ պատրաստել նորա ընդարձակ կենսագրութիւնը նկարներու ցուցակով եւ հրատարակել իւր պատկերով միասին։ Նմանապէս կառաջարկէ որ ի պատիւ Այվազովսկիի տրուելիք խնջոյքին մասնակցին ո՛չ միայն բարձրաստիճան պաշտօնեայք եւ ակադեմիայի անդամներն այլ եւ բոլոր փափաքողք։

Վսեմ. Ստեփան փաշա Ասլանեան որ ժամանակէ մը հետէ Բարիզ կը գտնուէր, սեպտ. 22ին Մարսիլիա իջեր եւ յաջորդ առաւօտ Բաքէի Աւստրալ շոգենաւով ճամբայ ելեր է մայրաքաղաքս գալու համար ուր կ'ըսպասուէր երէկ։

Եւդոկիոյ ծանօթ ազգայիններէն Հայաբակ էֆէնտի Քօսմանեան մեռեր է անցեալ շաբթու։

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Երէկ վայելուչ շքով կատարուեցաւ ի Քուզկունճուք, Դալֆայեան Սերոբէ էֆէնտիի տան մէջ, Նորա եղբօր՝ Միհրան էֆէնտի Դալֆայեանի ամուսնութիւնն ընդ Ազն. Օրիորդ Զարուհի Զարայեան։ Պակի արարողութիւնը կատարեց Դեր. Արիստակէս Եպիսկոպոս Դերձակեան, շուրջն ունենալով Արժ. Յակոբ Աշոտ Ծ. վարդապետն և Արժ. Արշաւիրի Յովհաննէս վարդապետն։ Հարսանեաց հանդիսին ներկայ էին երկուց կողմանց բազմաթիւ բարեկամք և ազգականք։

Օրթագիւղի Ս. Հռիփսիմեանց և Նեկտարիտեան վարժարանի խնամակալութիւնն պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ՝ փոխանակ ձեռագիտութեան հմուտ գաղղիացի տիկնոջ, Մեծ. Մելքոն էֆ. Գալենտէրեան սկսած է վարժարանիս մէջ ձեռագիտութիւն դասախօսել տալն հինգշաբթի օրեր ժամը 1—4 (7—10 բան թրքաց)։

Ձեռագիտութեան դասախօսութեանց կրնան ներկայ գտնուիլ վարժարանիս նախորդ շրջանաւարտ աշակերտուհիք և մասնաւորապէս անոնք որ կը բաղձան ձեռագիտութիւն ուսանիլ կարող են որսչեալ գումար մը վճարելով հնամատակարարութեան, մասնակցիլ դասախօսութեանց, առ այս վերահասու ըլլալով արհեստի մը որ՝ իգական սեռի համար եալ դիտութեանց անհրաժեշտ լուսն է արդէն։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ՏԻԿՆԱՆՑ

Օրթագիւղ, 27 սեպտ. 1887

ԵՐԵԿՈՅԹ Ի ՊԷՅՏԻՔՅԷՐԷ

Շաբաթ գիշեր Մեծ. Էսաեան եղբարք չքեղ երեկոյթ մը տուին իրենց Պէյօլիւ բտերէի ամարանոցին մէջ։ Ներկայ եղան հարիւրի մօտ հրաւիրեալներ, որոց մէջ կը նշմարուէին, նշանաւոր հայ դերդաստաններու ներկայացուցիչներէն զատ, բազմաթիւ ականաւոր օտարազգիներ, ինչպէս Ռուսիոյ Վսեմ. դեսպանի որդին, Պ. Նէլիտոֆ, Պ. եւ Տիկին Օնու, Պ. Ֆոն Հաս, Պ. եւ Տիկին Դօրոնիթ, Պ. եւ Տիկին Կռաֆիանի, Դէռնօ պէյ, Պ. եւ Տիկին Դրաուպ, եւլն։ Երեկոյթն սկսաւ հայ քերթուածի մ'արտասանութեամբ, զոր յաջող կերպով կատարեց Օր. Երանուհի Յակոբեան։ Այնուհետեւ ներկայացուեցան ֆրանսերէն թատերգութիւն մը, Մոր մը վերջաբան, հայերէն յոյժ ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը, Երկու անդրանիկներ՝ հեղինակութիւն Թ. Թէրզեան էֆէնտիի որ անոր մէջ կը փայլեցնէր նրբամիտ ճաշակ մը եւ զուարթ ոճ մը, եւ ֆրանսերէն կատակերգութիւն մը, Տէյնն Բաբէ-ռալի կոմէ, որոց մէջ իրենց ճարտար խաղով փայլեցան Օրիորդք Նուարդ եւ Անանա Էսաեան, Էլիզա եւ Զարուհի Նուրեան, եւ Պարոնայք Վահան, Հրանտ եւ Երուանդ Էսաեան, Գրիգոր Յակոբեան եւ Լեւոն Թէրզեան։ Հանդիսականք այս դեռահաս արուեստագէտներուն յայտնեցին իրենց գոհունակութիւնը չերմ ծափերով և թարմ փունջերով։ Այնուհետեւ սկսաւ պարն, որ յաջողակ նուագածուաց ալակցութեամբ գրեթէ անընդհատ չարունակուեցաւ լուսադեղ եւ ճոխազարդ հիւրանոցին մէջ։ Առաւօտեան մօտ տրուած ընթրիքէ մը յետոյ, հրաւիրեալք մեկնեցան, իրենց հետ տանելով հայ դերդաստանի մ'ասպնջականութեան քաղցրիկ յիշատակն, որ գիտէ երեկոյթներու սովորական հաճոյից խառնել մտաւոր հաճոյից ազնուագոյն ճաշակն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՆԹՈՒԹԻՒՆՔ

Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պէրուդի իտալական ընդհ. հիւպատոս Պ. Զորզանիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ տեղւոյն աւստրիական փոխ հիւպատոս Պ. Պալապաչի և Օսմ. Պանքայի ճիւղին տնօրէն Նահլա Սաատ էֆէնտիի։

Այլեալ կարգի պատուանշանք տրուեցան ռումանացի երկու սպայից։

Ճանիկի կառավարիչ անուանեցաւ Եէնիբազարի նախորդ կուսակալ Օսման փաշա և նմա յաջորդեց Բոսոլորիձացի Սալիհ փաշա։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Երէկի սուրհանդակաբերուած եւրոպական լրագրերը հետեւեալ կերպիւ ի՛մաստորեն Ռուսիոյ ծանուցագրին ի պատասխանի Բ. Դրան վերջին առաջարկութեանց։

1. Ռուսիա լռելեայն կը մերժէ իշխանական երկու տեղակալ անուանելու առաջարկն, յայտնելով թէ այս բան բազում դժուարութիւններ պիտի յարուցանէ, սակայն կ'ընդունի և կը պնդէ որ օսմանեան բարձր գօմիսէր մ'ընկերանայ Էռնռօթ զօրավարին ի Սոֆիա։

2. Ռուսիա կ'ուզէ որ ռուս տեղակալը ձեռնհաս լինի պուլկարական նոր նախարարութիւն մը կազմելու համար, և ոչ թէ պարտաւոր լինի, ինչպէս կ'առաջարկէ Բ. Դուռն։ այժմեան նախարարութիւնը պահել և կամ ամէն կուսակցութիւններէ խառն նախարարութիւն մը կազմել։

3. Ռուսիա կը խնդրէ նաև որ Սոպրանիէի համար ընտրութիւնը կատարուին Էռնռօթ զօրավարին իրաց կացութեան տեղեկանալէն անմիջապէս յետոյ և ո՛չ թէ նախարարութեան կազմութենէն յետոյ, ինչպէս կ'ըսէ Բ. Դուռը։

Պ. Կիրս համակարծիք է Բ. Դրան թէ Արեւելեան Ռումելին չ'մասնակցի ընտրութեանց, բայց կը յարէ թէ միջազգային համաձայնութիւն մը պէտք է գոյանայ այդ մասին։

4. Ռուս կառավարութիւնն աւելորդ կը դատէ անմիջապէս պատրաստել իշխանական ընտրելեաց ցուցակը։

5. Ռուսիա առ նուազն չորս ամիս պայմանաժամ կը խնդրէ ռուս տեղակալին պաշտօնավարութեան համար։

Ի վերջոյ Պ. Կիրս կը յայտնէ թէ բաւական պիտի լինի առ այժմ որ Վ.Հ. Սուլթանը թերտնտոտ իշխանի պաշտօնանկութիւնն հռչակէ, որուն ընտրութիւնը Պերլինի դաշնագրոյն հակառակ կը նկատէ։

ՀԱՅԿԵՐՈՅԹ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏՆ

Վ.Հ. Սուլթանին հրամանաւ, երէկ գիշեր կայս. պալատն մէջ անպաշտօն կերպիւ չքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան նախկին խորհրդական Սըր Զարլզ Ցիլքի եւ նորա կնոջ։

Հացկերոյթին ներկայ գտնուեցան արքունեաց բարձրաստիճան պաշտօնատարք։ Կայս. պալատն նուագածուաց խումբը նուագեց մինչեւ վերջը։ Սեղանն սկսաւ ժամ 8ին եւ աւարտեցաւ ժամ 2½ին։

Վ.Հ. Սուլթանը քանի մ'օր առաջ առաջին կարգի Շեֆգադ պատուանշան նուիրած էր Տիկին Զարլզ Ցիլքի։ Նախկին խորհրդականը թէ այս և թէ հացկերոյթին առթիւ Ն. Վ.Հնափառութեան կողմէ եղած մեծարանաց համար իւր խորին շնորհակալութիւն յայտնեց եւ ժամը երեքին իւր կնոջ հետ թարապիա վերադարձաւ պալատական կառքերով եւ ուղեկցութեամբ աքսունեաց մէջ ծառայող յիսնապետներու։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՔ

Ռումանիոյ Կարոլ թագաւորն հետեւեալ պատուանշանները նուիրած է.

Ռումանեան Թագի պատուանշանի առաջին աստիճանը՝ Սէլտնիկի, Գիսովայի եւ շրջակայից ընդհանուր հրամանատար Մուշիր Բէճէպ փաշայի, Սէլանիկի կուսակալ Ղալիպ փաշայի, Մանաստիրի կուսակալ Խալիլ Ռիֆաթ փաշայի, և Թրէֆէ լրագրոյ արտօնատէր Ցիլիպ էֆէնտիի։

Նոյն պատուանշանի երրորդ աստիճանը Սէլանիկի Նահանգին արտաքին յարաբերութեանց տնօրէն Եուսուֆ էֆէնտիի, Բ. Դրան հպատակութեանց դիւանի տնօրէն Ասիմ պէյի եւ նոյն դիւանի դեր-տնօրէն Սթավրաքի Քիրեաքիտի էֆէնտիի։

—Հոլանտական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սաիտ փաշայի յանձնեց Ցանիմարքայի թագաւորին կողմէ Ն. Վսեմութեան նուիրեալ Վանդէրէ պատուանշանն։

ԺԱՄԱՆԱԿՈՒՆՔ

Երէկ առաւօտ Վառնայի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ Օսմ. Կայս. Պանքայի ընդհ. Տնօրէն Պ. Թեոդէր իւր Տիկնոջ ու գստեր հետ։ Նոյն շոգենաւուն մէջ կը գտնուէր նաև Տր. Սգէքուլի՝ որ հոլանտական կառավարութեան կողմէ պատուիրակ կարգուած էր Վիէննայի Առողջապահական Համաժողովին մէջ։

—Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ որ Բեգրպուրկ և անտի Դերմանիա գնացած էր, երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Զէյնէպ շոգենաւով, որ կանց առաւ Դաւարի առջեւ, ուստից դեսպանն ուղղակի Պէսիլիքտաշէ գնաց։

Արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Կիւլպենկեան Միքայէլ էֆէնտի երէկ ռուսական դեսպանատունը գնաց եւ յանուն Վսեմ. Սաիտ փաշայի բարի գալուստ մաղթեց Պ. Նէլիտոֆի։

—Երէկ մայրաքաղաքս կոպասուէր ծանօթ վիպասան Բիէռ Լոդի, երկրորդ կարգի Նաւապետ ֆրանսական ծովային բանակին, որը վէպէր մեծ հռչակ հանած են մասնաւորապէս ծովային կեանքի վերաբերող իրենց կեանքի նկարագիրներով եւ արկածներով։

Կիւմիւշխանէի թղթակցութեանց տնօրէն անուանած է Մ.Յ. լրագրոյ շրջուն թղթակից Թահիր Բէյնան պէյ։

—Առաջին ընդհանուր դատախազ Բիզա պէյի նախագահութեամբ կազմեալ դատական յանձնաժողովն երէկ առաջին անգամ ի նիստ գումարեցաւ։

—Այն ունկնդրութեան միջոցին զոր Վ.Հ. Սուլթանն ուրբաթ օրը շնորհեց գերմանական դեսպան Պ. տր Բատովիձի, Ն. Վ.Հնափառութիւն մանրամասն տեղեկութիւններ հարցուցեր է Վիլհէլմ կայսեր և գահաժառանգ իշխանին առողջական վիճակին վրայ։

—Նախարարաց խորհրդոյ տեղեկագիրն ի մասին Էրզանժէ-Ալդ-Սէֆիլտերի ծրագրոյն՝ վան շինութեան ասիական երկաթուղեաց, Վ.Հ. Սուլթանին կողմէ յղուած է զինուորական բարձր յանձնաժողովոյն որ կը գումարի կայս. պալատն մէջ։ Այդ յանձնաժողովոյ տեղեկագիրն այսօր վաղը կ'աւարտի։

—Եվմտացոյցի յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ նախագահութեամբ Մահմուտ Շեվլէտտին փաշայի եւ խորհրդակցեցաւ կառավարական պաշտօնատուներէ բերուած հասութից եւ ծախուց տուփարներու վրայ։ Ապա իւր ներկայութեան կոչեց Պոլսոյ երմտական ընդհ. Նէհմէտտին էֆէնտին որ հաշուական ինչ ինչ բացատրութիւններ տուաւ։

—Վիքտորիա թագուհւոյն հրամանաւ, մայրաքաղաքիս հիւպատոսական դատարանի օգնական անդամ Պ. Ժ. Դաւռինկ որ դեր-հիւպատոսի աստիճան ունէր, Կ. Պոլսոյ անգլ. հիւպատոս անուանեցաւ։

—Պէրլէ՝ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Կինճ գառառակի մէջ գտնուող ճէպրանը Աշրիէթներն երկու մասի բաժնուած և ժամանակէ մ'ի վեր իւրաքանչիւրեամբ վարուելով յարատեւ կռիւ մէջ էին, այս պատճառաւ ժողովուրդն ևս կը կեղեքուէր և տեղւոյն անդորրութիւնը բոլորովին փլասուած էր։ Արդ, կայս. կառավարութիւնը նկատելով որ այս դէպք մեծ երեւոյթ մը պիտի առնու, կրկին անգամ հրամայած է Կինճի կառավարչին որ առ այս հարկ եղածը տնօրինէ։ Կառավարիչն աշիրէթներու գլխաւոր կէօնիկիէր գիւղն երթալով պէտք եղած միջոցներն ձեռք առած է և երկու կուսակցութեանց պետերը խոստացած են թշնամութիւնը թողլով հնազանդիլ կառավարութեան։

—Նիկոմիդիոյ մէջ շինուած խճուղին եւ մարմարայ ազրիւրը, տեղացւոց խնդրանաց համաձայն եւ կայս. իրատէով՝ Վ.Հ. Սուլթանի անուան նուիրուեցաւ։

—Երէկ Թաթավլի մէջ մեռաւ Պ. Տիմիդրի Անթիրա անուն 115 տարեկան յոյն մը որ բազում տարիներէ ի վեր գործէ քաշուած կապրէր։

Պ. Անթիրա զուարճալի ոճով մը իւր կեանքն ու արկածները կը պատմէր զինքն այցելողներու։ Ի մէջ այլոց կըսէր թէ Սուլթան Սէլիմ երրորդի ժամանակ ներկայ գտնուած է Նաբոլէոն առաջնոյ արտասովոր դեսպան Սեպաստիէն զօրավարին կողմէ տրուած ցայգահանդէսի մը։ այդ թուականին, Պ. Անթիրա 27 տարեկան երիտասարդ մը լինելով պարած է նոյն ցայգահանդիսին մէջ։

—Այս աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական յայտարարութիւն մը կը ծանուցանէ թէ անցեալներն Զմիւռնիոյ մէջ աւազակաց կողմէ առեւանգուած չորս անգլիացիք ողջ առողջ ազատած են և թէ Այդընի կուսակալին կողմէ ձեռք առնուած ազդու միջոցներու շնորհիւ այդ աւազակաց մին ձերբակալուած է իւր երկու առաջնորդաց հետ։

—Առեւտրական նախարար Զիհնի փաշա և Էվգաֆի նախարար Մուսթաֆա փաշա իրենց ամարանոցները թողլով Պոլիս փոխադրեցին իրենց բնակութիւնն, առաջինն ի Շահզատէ Պաշը և երկրորդն յԱքսէրայ։

—Ոստիկանաց պետ Ակեռաֆ էֆէնտիի որդի Մէհմէտ Ճելալէտտին պէյ ուսումնաւարտ իրաւագիտական վարժարանի երէկ ամուսնացաւ Ադրիանուպոլսեցի Եէրիֆ պէյի դստեր հետ։

—Դամասկոսի Միտֆդի և Սուրիոյ կրթական տնօրէն Հաւզա Զատէ Մահմուտ էֆէնտի, որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ։

—Իտալացի Սիրիանաս Իշխանը նախընթաց օր իւր Ռէնէ դեսսանուն մէջ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ իտալական դեսպան Պառոն Պրանի. սեղանին հրաւիրեալ էին նաեւ դեսպանատան պաշտօնեայք, Սեղէ պահակ չոգենաւուն սպայք, քանի մը պետական անձինք եւ բազմաթիւ ընտանիքներ։ Հացկերոյթի սկիզբէն մինչեւ վերջը նուագածուաց ընտիր խումբ մը նուագեց շոգենաւուն մէջ։

—Այս կիւրակէ օր Մաքրիգիւղի լատինական նորակառոյց եկեղեցւոյն անուան տօնախմբութիւնը լինելով, պապական նուիրակ Մոնսինեէօռ Պոնէդի հանդիսաւորապէս պատարագեց անդ եւ ֆրանսերէն լեզուաւ քարոզ մը խօսեցաւ։

—Այս աւուր Սաաղէի մէջ հրատարակուած է անգլերէն ոտանաւորի մը բնագիրն հանդերձ թուրքերէն թարգմանութեամբ։ Այս ոտանաւորը գրած է Լուսինեան իշխանուհին որ նուիրած է զայն առ Վ.Հ. Սուլթանն։

—Ուրբաթ օրը ժամը 4ին Ադրիանուպոլսոյ մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցընցում մը զգացուեր և ուժգ երկվայրկան տեւեր է։

—Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան որոշմամբ մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպանատան կը ցորդ անուանուած է Պ. Ֆրանսուա Զիդէր, եղբայր Տր. Զիդէրի՝ տնօրէն Դարդանէլի առողջապահական կայարանին։

—Ցոյն Տիկնանց Փիլոդոտոս ընկերութիւնը Եէնիսիւնեա Տիմիդրաքի էֆէնտիի ձեռամբ հարիւր ձեռք ըղձեստ զրկած է Սկիւտարի հրկիզելոց։

—Օսմ. Բէժիի տնօրէն Պ. Ֆրանք Օպուանօ, որ ընկերութեան վերաբերեալ գործոց պատճառաւ Եւրոպա կը գտնուի, յառաջիկայ հինգշաբթի օր մայրաքաղաքս կ'սպասուի Վառնայի շոգենաւով։

—Իտալական դեսպան Պ. Պան, Թրոմբը հաղարապետն և ուրիշ քանի մը բարձրաստիճան անձինք այս առաւօտ անգլ. դեսպանատան պահակ Քոլոնէլ շոգենաւով Նիկոմիդիա կ'երթան, գաւառին ներսերն ուսումնասիրութիւն ընելու։

—Կիւրակէ իրիկուն հրդեհի սկզբնաւորութիւն մ'եղաւ ի Բերա, Պ. Պ. Լիպոն և Պուռտոնի վաճառատան մթերանոցին մէջ, Պ. Պուռտոն նշմարելով որ այդ սենեկէն ծուխ կ'ելնէ, իւր սպասաւորները կոչեց և անոնց օգնութեամբ յաջողեցաւ արկածին առաջքն առնուլ։ Կը պատմուի թէ հրդեհ մը որ առաւօտուն աշխատած էր այդ սենեկին մէջ, դուրս ելած պահուն վառած սիկառն անդ թողած լինելով, հրդեհն այդ պատճառաւ ծագած էր։

—Թէպէ Պաչիի թաղապետական պարտէզին մէջ թիթեղէ պատկերներ դրուած են որք նշանառութեան կը ծառայեն։ Այս պատկերացմին կը ներկայացնէ անգլիացի մը որ հրացանի մը բունով եգիպտացի արաբի մը գլխուն կը զարնէ։ Հէքէրդ գիտել կուտայ թէ «այս պատկեր որ իրաց վիճակին բոլորովին հակառակը կը ներկայացնէ, ուրիշ ազդեցութիւն մը չունի եւ միայն սա կ'ապացուցանէ թէ անգլիացիք ի՞նչ տեսակ սուտերով կ'աշխատին հանդարտեցնել և մխիթարել իրենց սրտերը։ Մենք կը կարծենք թէ, կը յարէ թուրք թերթը, լիովին իրաւունք ունինք ձեռնհաս իշխանութեան բողոք բառնալ այդ պատկերներու տիրոջ դէմ որ կ'երևի թէ բոլորովին մոռցած է օսմանեան մայրաքաղաքի մը մէջ գտնուիլն եւ քնաւ նկատողութեան առած չէ իսլամական զգացումներն։»

—Այս ուրբաթ օր ժամը 4ին Զմիւռնիոյ եւ Պրուսայի չրջակայ գաւառակաց մէջ երկրաշարժի ցնցումներ տեղի ունեցեր են։ Պրուսայի չրջակայքը տուներ փլեր եւ բաւական անձինք փլատակաց ներքեւ մնալով մեռեր եւ ոմանք եւս վիրաւորեր են։

Կուսակալն իմանալով այս դէպքերն անմիջապէս հարկ եղած միջոցները ձեռք առնլով բժիշկներ զրկեր եւ դրամական և այլ օգնութիւններ ըրեր է։

—Ադրիանուպոլսէն սեպտ. 24 թուականաւ կը գրեն առ Մ.Ֆ.Ս.—

Երրոպոյ մէջ արմտեաց գներուն զգալի նուազումն գործոց արտասովոր կայուն վիճակ մը յառաջ բերած է մեր հրապարակին վրայ։ Այս պատճառաւ յուսահատութեան մատնուած են մեր երկրագործք եւ տասնորդի տրոց վարձակալք։ Այս վերջինք, որք շատ բարձր գներ վճարած էին, կարեւոր գումարներ կը կորսնցնեն այժմ։ Եթէ այսօր ուզեն իրենց ձեռք գտնուած ապրանքները վաճառել, 100ին 30-40 ինս մը պիտի կրեն։ Այս բան ցաւալի է, մանաւանդ, անոնց մէջ կան այնպիսի անձինք, որք 20 պիտի կարենան կատարել իրենց խոստումն հանդէպ գտնուող, եթէ լաւագոյն վիճակ մը առաջ գալով չկարենան իրենց արտիրքը լաւագոյն գներով վաճառել։ Այսպէս, գնողք եւ վաճառողք չկարենալով հաճայնել, հրապարակի վրայ ընդհանուր անգործութիւն կը տիրէ։

Իրաց այս վիճակին ծանրանալուն մէկ պատճառն ալ գաւառիս մէջ տիրող անապահովութիւնն է։ Օր չանցնիր որ քաղաքիս չրջակայքը չարիք մը չգործուի։ Ինչպէս կրնաց վճռականը գիւղերն երթալ, իւր գործերով զբաղելու համար։ Նախմ հրեսային, Թէօֆիլիէսի, Եօրկի նպարավաճառին և Սդրյան գիւղացւոյն աւազակաց ձեռքն իյնալը նորագոյն արկածներ են, այնպէս որ ոչ ոք կուզէ իւր կեանքը և ինչքը վտանգի դնել գործի համար քաղաքէս դուրս երթալով։

Հայերէն լեզուաւ կանոնաւոր տեսարան բռնել, և քիչ մ'ալ գաղղերէն կարդալ եւ գրել գիտցող երիտասարդ մը կ'ուզուի առեւտրական տան մը քով ծառայելու համար։ պէտք է դիմել. Պահչէ Գարու Բասիմ բաշա խան թիւ 7։

1221 2—13

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԶԱՆՍ ՀԱՅԱՍ

Հառմ, 10 հոկտ.

Խորհրդարանն ի նիստ հրաւիրեալ է նոյմ. 16ին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 29 Սեպտեմբեր

Օսմանեան Քոնսօլիտէ

			Գահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ.	Սերի	Գ. Կ.	15 15
Պորտային գոցուածքէն վերջը	»	»	15 14
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտեան բացուածքս	»	»	15 14
Բարձրագոյն գին	»	»	15 14
Նուազագոյն »	»	»	15 14
Կէս օրին	»	»	15 14

ԻՍԹԻԳԱԶԻ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		37 6
Այս առաւօտ		37 4
Կէս օր		37 4

ԸՆԹԱՑԵՔ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Փոխառութիւն 1858)	Սերի	21 30
» 1862)		
» 1860)		
» 1863) B	»	14
» 1872)		
» 1865)		
» 1869) C	»	0 15 14
» 1873)		

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՆԵՐ

Յօսիէֆէ Ֆէնէրալ	Ոսկի Լ.	4 4
Գրէտիտ Ֆէնէրալ Գ. Գ.	Օսմ. »	6 30
Պանք տը Գոնս	» »	5 30
Յօս. Շանտ է վլէօր	» »	3 25
Թրամուէյ	» »	332 ½
Բուռնլի երկաթուղի	Ֆր.	34 ⅞
Օպլիկատօ տը Բրիօրիթէ	»	—
Բանքնեթուղի Լաւրիօմի	»	95

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 10 հոկտ. ժամ 5 վայր. 15 երկկոյ

Սիգար. բանսօրիսէ		102 7/16
Օսմն. » Սերի Գ.	բացուածքս	13 3/4
» » »	գոցուածքս	13 3/4
» » »	Ա.	21 1/2
» » »	Բ.	14 1/8
» » »	Գ.	13 3/8
Օթոման 1871	(՝.)	74 1/4
Փոխառութիւն 1877		87 1/2
Պանք Օթոման		9 3/4
Ռուսական փոխառ. 1873		95 1/4
Եգիպտական վարչական (Լանիֆիթ)		74 7/8
» առանձն. (բրիմիէ մէթ)		99 1/4
Տպարա Պանիկ		71 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Լոչիլտ)	(՝.)	94 3/4
Հունգարական պարարտ ուղղի 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 60

Վիէննա, 10 հոկտ. ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 70
Օսմանեան երկաթուղի	17 10

Բարիզ, 10 հոկտ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Յիրանական Լանիթ 4½ %	109 40
» » 3 %	82 27½
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սերի Գ. բացուածքս	13 97½
» » » գոցուածքս	13 95
» » » Բ.	—
» » » Գ.	14
Օսմանեան երկաթուղի	34 75
» Լեժիի բանկեթուղիք	— —
Պանք Օթոման	497 50
Ռիւսի Լիմնէ	575
» Ֆոնսիէ	1405
Բանքնեռոմն Լիմնի	1270
Սուէզի ջրանցք	2013 75
Ռուսական 5 % 1877 ի	99 7/8
Իտալական Լանիթ	93 97½
Ցպանիական (արտաքին)	67 3/8
Եգիպտական միացեալ	383 75
Բրիօրիթէ Թիւրք	356 25
5 % Հելլենական	337 50
Զէր Լոնտրայի վրայ	25 40

Բարիզ, 10 հոկտ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Յիրանական Լանիթ 4½ %	— —
Օսմանեան քոնսօլիտէ	13 97½
Եգիպտական	383 75

ԽԻԶԱՆՈՒՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Խակեի, 22 Օգոստ.

Շատ անգամ լրագրաց մէջ մեր ազգայինք անշուշտ կարդացած են Թիզանու Ուսումնասիրաց Ընկերութեան անուն և դժբախտաբար այդ անունէն խարուելով չեն խնայած իրենց լուսաներն։

Արդ՝ իբրեւ ամենահին պաշտօնական ընկերութեան, տեսնելով նորա մարդատեաց և անսիրտ արարքը, կրելով նորա երեսէն անտանելի նեղութիւններ, և այլ ևս չկրնալով տակալ այս անսիրտ զրկողութեանց՝ ներկայիս կուգամ իմ արդար բողոքը ձեր թերթի միջոցաւ հանուր հայութեան և մասնաւորաբար Ազգ. պատկ. կեդր. Վարչութեան և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ուշադրութեան ներկայել։

Թողունք այն ամէն տխուր պատմութիւններն և իրողութիւններ որոնք ծնունդ են այդ ենթադրեալ ընկերութեան անկանոնութեան, միայն երկու խօսքով յայտնեմ թէ այդ ընկերութիւնն երբէք օգտակար չէ եղած, թուենք.

Ա. Իր բոլոր ընթացքին մէջ, երբէք տեղ մը կանոնաւոր վարժարան չէ կըրցած պահել, թեեւ իր գաւառական բոլոր պաշտօնեայքն ալ խիստ անձնուէր և արժանաւոր եղած են։

Բ. Սկսեալ 1879է գրեթէ՝ իր խեղճ պաշտօնէից թոշակները միշտ ետ թողնելով զեղչեր և դժբաղդ ուսուցչաները՝ անօթի ծարաւ՝ սարէ սար, քաղքէ քաղաք թափառեցուցեր է։ Այս մասին վկայ են Աղթամարայ Կաթողիկոս և Վանի նախկին եռանդուն մասնաճիւղ և իրենց նախորդ Տեսուչ Զ. էֆ. Պ. Նահապետեան, բոլոր խիղճքիք և մեր սաները . . .

*Գ. Արդէն իր վարժարանաց թիւը՝ նախորդ 86ին հաշիւ 4ի բարձրացած էր՝ այն ալ իր Տեսչի մասնաւոր հոգածութեամբ. սակայն այդ տարւոյ դպրոցական տարեշրջանին թէ՛ Պ. Տեսուչն և թէ մենք հինգ. պաշտօնեայքս տեսնելով որ մեր գրեթէ միամեայ թոշակն՝ հակառակ մեր խնդրանաց և իրենց խոստմանց անվճար կը մնան, բոլորս ալ հրաժարեցանք և այն օրէն ցայսօր որքան խնդրեցինք, աղաչեցինք, լացինք, ողբացինք, սպառնաց

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՏՓԼԻՍ, 19 Սեպտ.

Անցեալ թղթակցութեամբս հաղորդեցի Պարսկաստանի մէջ վերջերս գործուած հարստահարութեանց մասին. այժմ՝ ինչպէս Մշակը եւս կը հրատարակէ, կուգամ մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդել.

Իւր վայրենութեամբն յայտնի Ահմատ խան, որ ժամանակէ մ'ի վեր Թաւրիզի մէջ բանտարկուած էր, Սայֆ-Զլմուքի խրատմանկութեան ներքեւ կարողացել է բանտէն փախչիլ և Զարադաղի մէջ մի քանի ամիս ապաստանելէն յետոյ, կրկին երեւան ելեր եւ իւր վայրենութիւններն ի գործ դրեր է, կողոպտելով խեղճ Զարադաղցոց գիւղերն եւ եկեղեցիներն, պղծելով գերեզմանոցներն եւ ի սպառ ոչնչացնելով Հայութեան ամէն նշաններն.

Կարծես սրանք բաւական չեն, եւ ահա մի այլ Պարսկի բարբարոս, Մուքթալիմ աղա անունով, ազգական Մամատ-Հաճի-Բաքիի Սարհանկի անուն մի զինուորականի, կ'սպաննէ Սարգիս անուն մի քահանայ, երբ խեղճը իւր ցորենի կալի մէջ կը ննջէր. Մի քանի օր առաջ Պարսկիզ կը յարձակի քահանային վերայ, բայց ներկայ անձինք օգնութեան հասնելով քահանայն կ'ազատեն ու կը փախցնեն. այն ատեն չարագործը կը դառնայ քահանային թէ «Մի քանի օրէն կրկին իմ այս սրին հետ պիտի չափուիս», եւ արդարեւ երկու օր յետոյ՝ խեղճը սպաննուած գտնուեցաւ իւր կալը պահպանող ժամանակ.

Խեղճ Զարադաղցոց լացն ու կոծը տնահանման եղած է. Թաւրիզի Ս. Առաքելոցը բոլոր գիրք է Գլխ. ընդհ. հրամանատար Ամիր Նիզամին, որն որ ըստ իւր նախապէս խոստման աւ. Առաքելոցն, չուտ մը կը հրամայէ բանել, բանտարկել չարագործները եւ արիւնի փոխարէն արիւն հատուցանել. Թէ՝ Ահմատ խանը եւ թէ՝ Մուքթալիմ ապա այժմ բանտարկուած են.

* * *

Կովկասեան կառավարչի վարչութեան գլխ. կառավարիչ Ալէքսանդր Ալէքսանդրովիչ Շեփլիվ, որ ժամանակէ մի մեր Բագու կը գտնուէր, Սեպտ. 10ին մեռեր է հետեւեալ պարագայից մէջ.

Նոյն օրը, երեկոյեան ժամը 6ին, ընկերակցութեամբ մի ուս զինուորականի, կը գնայ Բագուի ծովային բանտարանին մին լուսնալու համար. իրարու մօտ երկու սենեակ կը վարձեն եւ կ'սկսին մերկանալ. Գ. Շեփլիվ իւր սենեկին կը բրաւէ դէպի զինուորականը թէ «Ընդէն ես պատրաստ եմ եւ ծով կը մտնեմ». Զինուորականը նոյնպէս՝ «Ես պատրաստ եմ». Կրկին ու ծով կը մտնեն. Վեց րոպէ յետոյ, զինուորականը կ'ելնէ ծովէն եւ «Գ. Շեփլիվ իւ՛վ, ես արդէն ծովէն ելայ» կ'ըսէ ու պատասխան չընդունիր. 2 րոպէ յետոյ կրկին կ'ըսէ եւ այս անգամ եւս ոչինչ պատասխան. այն ժամանակ կ'տապի, հագուստը կը հագնի, կը վազէ Շեփլիվի խուցը եւ կը տեսնէ մի միայն նորա հագուստները, չուտ մը լուր կուտայ բարեպաններուն. կը գան եւ ջրին մէջէն կը հանեն խեղճ Շեփլիվը՝ խեղդուած.

Հանգուցեալն մարմին յատակի կառխըմով բերին Ցմխիս, ուր Սիսին Ռուսաց Մայր-եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարելէն յետոյ, փոխադրեցին կրկին կայարան, եւ կառախումբը մեկնեցաւ դէպի Պաքուա, սերկի պիտի փոխադրեն մարմինը իւր հայրենական գեմբարանին մէջ որ ի Ռուսիա.

Հանգուցեալը Կով. կառավարչութեան շրջանակին մէջ մի կարեւոր պատուիրակ կը թուրս. Կովկասեան հարատակ ազգաց մէջ եւս՝ իւր մեքենայութեամբ՝ գրեթէ նոյնը.

ՓԱՅԼԱԿ

Հանգուցեալ զօրապետ Լազարեանի ժառանգները այս տարի պատրաստութիւն են տեսել արձանաքար կանգնեցնել իրանց արժանաւոր հօր գերեզմանի վրայ, որ գտնուում է Թիֆլիսի վանքի գաւթում. Այդ մասին նոքա դիմել էին Թեմիս սրբազան Առաքելոցի՝ թոյլտուութիւն ստանալու. Գերապատիւ սրբազանը, աչքի առաջ ունենալով ժողովրդի կամքը և այն, որ հանգուցեալի գերեզմանը գտնւում է եկեղեցւոյ ուղիղ մուտքի առջեւ, դժուարացել էր՝ առանց վեհափառ Կաթողիկոսի հրամանի, յիշեալ թոյլտուութիւնը տալու, որովհետեւ արձանաքարը դռների մօտ տեղաւորելով, միանգամայն կարող է խանգարել ժողովրդի մուտքը եկեղեցւոյ մէջ, մանաւանդ հանդիսաւոր օրերում. Բայց այդ, Նորին Սրբազնութիւնը յայտնել էր Գ. ալ. Լազարեաններին, թէ որովհետեւ մտադրութիւն կայ շուտով Վանքի եկեղեցին վերաշինելու, և նոր ծրագրով արձանայիչաւոր զօրապետի գերեզմանը միանգամայն մտնելու է պատին, ուստի աւելի յարմար է առ այժմ մի հասարակ տապանաքար դնել գերեզմանի վրայ, իսկ արձանը կանգնեցնել միւս հայ զօրապետի Տէր-Ղուկասեանի արձանի մօտ. Գ. ալ. Լազարեանները այդ պատասխանները բաւարար չհամարելով. դիմում են Վեհափառին և նոյն պատասխանն են ստանում, ինչ որ ասել էր գերապատիւ առաջնորդը. Այժմ հաստատ ազդերներից տեղեկանում ենք, որ նոքա նորից խնդրամատոյց են եղել Նորին Վեհափառութեան՝ թոյլ տալով եկեղեցական կարգով հանգուցեալի թանգագին չիրիմը տեղափոխել իւր ընկերակից Տէր-Ղուկասեանի գերեզմանի մօտ, և սպասում են Վեհափառի հրամանին, որ այնուհանդերձ կարգադրութիւն անեն.

* * *

Նուշի, 3 սեպտ.— Երկար սպասելուց յետոյ, վերջապէս անցեալ ամսոյ ութին ժամանեց տեղս վիճակաւոր առաջնորդ Կարապետ Եպիսկոպոս Այվազեանը. Խեղճ մարդը եկաւ չեկաւ հիւանդացաւ. Այժմ նա հիւանդ պառկած է Աստում են սատիկ մնելուց, թոքերի բորբոքումն է յառաջացել. Ամեն օր ուս բժիշկը գնում գալիս է Համարեա մարդ չէ ընդունում. Երկար խօսելուց նեղանում է. Բոլորն էլ ասասում են Սրբազան հօր կատարեալ առողջանալուն. անհամար խըճճված գործեր կան, որոց ինքը վճակաւոր ա՝ այնարդը պիտի կարգի բերի.

(Արշաֆան)

ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԵԼԵՄԱՔՈՒ

Առ ի հաճել զոմանս ի բանասիրաց որք և զԹոչենցին՝ ան է 'զհնագունին ի հայ թարգմանութիւնս Տելեմաքայ՝ կամեցան առնուլ զճաշակ, իղձ լինէաք և զայն ի դասս մերայոցն կարդել,—զի և առ մեզ գտանի օրինակ մի ի գրոցդ, թէպէտև Ս. Խաչի եղական մատենադարան չէ մեր.—այլ թող զի երթայր և ստուերանայր անու գործն յոչ պէտս և ծանրանայր իսկ գուցէ խմբագրութեան որ հիւրասիրէրն, այլ զի և հարկն՝ որ առ համեմատութեան բազմապատկել տայր մեզ զօրինակն՝ դադարեր, նոր իմն հարկի ի վեր երեւելով ընդ մէջ երկուց զվէճն փակելոյ.

Նմին իրի և մեր զանց այսուհետեւ զայլովք ամենեքումբք արարեալ՝ զմին միայն, զգերայարգոյ Հիւրմիւզն, կամիմք պահել մեզ ուղեկից. առ ի ցուցանել եթէ չիք ոք անմահ, որպէս ոմանց կարծի, այլ ամենեքին մահկանացու եմք, ասենէթան մարդէն եմ է ինոյանց պարբերց որեղծեալ (*), և թէ մարթ է, և կարի իսկ քաջ, ընդ հզօրագունին իսկ ի պայքար մտանել և յաջողութեան ակն ունել, ո՛ գիտէ և հասանել իսկ թերևս։ Ո՞չ ապաքէն այս է և որ յառաջդիմութիւնն կոչի, յամենայնի ամենայն երօր, որպէս և ի դպրութեան.

Ոչ ոք իշխէ, կարծեմ, ասել զհայ բարբառոյ եթէ զամենայն զոր ինչ ուներն՝ ետ Հ. ի և չիք նորա այլ ևս ինչ ուժեր մատակարարելոյ. ուր, զսորին հակառակն, գիտեմք եթէ ա՛նքան է լեզուիս մերոյ ճոխութիւն, մինչ՝ թէ՝ Հ. ի, թէ՝ Թ. ի և թէ ամենեցուն որոց խնդրեսն՝ անսիրաբար տալ և ընդեան ինքն յորդորեսն կալ և մնալ անդրաւ.

Մի՛ օր ուրեմն մեզս դնիցէ մեզ զի բազում այլ անհամար գործոց լեալ անթարգման, մեք զառ ի յայլոց վաղ իսկ արարեալն ընտրեցաք մեզ նիւթ, իբր թէ ճռաթաղ զնոցին զհետ երթալով.—Մարթի և ի դէպ իսկ էր, այո՛, զմին ի բազմաց անտի բիւրաւորաց ընտրել և ընծայաբերել ի մերս, եթէ այս լինէր, ի սկզբան, մեր կէտ նպատակի, որպէս այժմն է, խնդրեալ ի բազմաց. Մեզ ոչ իդէ և ոչ պարապ էր յայսպիսիս մտաբերել եթէ չէր այլոց ուրուք դրդեալ զմեզ յայն.

Այլ զի դէպք այսպէս ելին, խնդրեսցուք և մեք եթէ ո՞ր ՁԼԱՍ անտի. Ցիշեմք, որպէս զառաջեւս, զի յարգելուն կամել Դաղղիացւոց զկերականս յուսուցանելոյ, քաջ ախոյեանն Տիւբանլու, մեծահռչակ եպիսկոպոսն Օրլեանու, ի բեմ արձանացեալ գոռալր. «Ե՞ զնոյն ՁԼԱՍ անդէ, պա՞բանայ, ԵՐԷ լա՞ սասասցանիցեն».(**)

Զնոյն և մեզ հարկ տեսանեմք կրկնելոյ զհարցումն.—Մե՛ւ և ո՞ր ՁԼԱՍ.—Մեզ թուի թէ ՁԼԱՍ ոչ ունի եւ օգուտ մեծ ամենեցուն, մանաւանդ լեզուի, զի փոխանակ միոյ՝ բազմաց զհետ կրթեալ ոմի և զնոսն իմաստ ի նոսն բարբառ հանելոյ, հարկ է զի այլ եւ այլք ձեւք և ոճք բանից և ընտիր ընտիր ասացուածք ի վեր երեւեսցին, որով և ամենայն հարստութիւն և ճոխութիւն լեզուի ի հանդէս գայցէ. Եւ այս նորանոր հայեցքանոցինս ասդնանել չէ որ անիմաստ և անտեղի է.

Գիտեմք զի՝նչ ցասանդ է պատճառ.—Ցարդ և հռչակ մեծի մատենադրին (Հիւրմիւզի) որոյ յամենեցուն ձեռս տեսանին ազգի ազգի երկք։ Դովմիք զերազատութիւնդ եւ խընդամբ իսկ ընդ այն, բարի նշան համարելով զայն, մանաւանդ առ երիտասարդս որք, այսու, ցուցանեն եթէ գիտեն յարդ դնել ում արժանն է. Այլ զդացաձակութիւն կամացն ոչ գովեմք զի սա՝ պաշարեալ մտաց երեւի մեզ՝ արդասիք, և զնա ասոյական տկարութիւն որ միւոս խախան եկաց յառաջադիմութեան.

Դիտեմք և մեք զմեծարոյ և զպատուական առն՝ զորմէ բանքս են՝ զհրմտութիւն և զվաստակ, սիրեմք զնա յամենայն սրտէ և յարգեմք, այլ ոչ մեծարանք մեր և ոչ հասարակացն կարծիք արգելուն երբեք զմեզ փորձել, ոչ միայն հասանելոյ նմա, այլ և գլել իսկ, եթէ հնար ինչ իցէ, զնովա։ Եւ կամէի զի ոչ իմ միայնոյ, այլ և ամենեցուն որոց յառաջն Նկրտին, այս լինէր իղձ և փոյթ։ «Եթէ ՁԼԱՍ դոյն, որպէս ոմն ի քերթողաց ասէ ուրեք, ՀԷՆ ՆՈՍՈՒՆ ԼԵՑԷ ԱՆԲԱՆԷՔ».

Եւ ի բանասիրաց այս միայն խընդրելի է. մի՛ կանխակալ կարծեսք և յառաջագոյն պաշարեալ մտաց ի քննութիւն մատչել, կամ առ մեծարանս ինչ զիրաւունս թիւրել և կամ վեր ի վերոյ հայեցուածով դատաստան առնել և վճիռս արձակել, այլ մանր ի քնին զամենայն արկեալ և գտակաւ զգործսն ընդ միմեանս և ընդ իսկականին համեմատեալ տեսանել՝ ո՛ւր և ի՛ թերացեալ իցէ մին և ո՛ւր առաւելեալ միւսն.

Բնաղատութիւն զայս գիտեմք մեք և այսպիսում ակն ունիմք հանդիպել, զի այս է օգտակարն և արդիւնաւորն.

Իսկ որ ասացաւն թէ չիք ինչ գիւրագոյն քան զթարգմանութիւն այսպիսի ուր առբնթեր կան որ յառաջն են ամօք ուստի մարթ է ինչ ինչ առնուլ և փոփոխել և իբրև զիւրն զգործն առաջի դնել, որպէս որ ի յեղենական տեսան յաղաւաղութեան, մեր պատասխանի այն է եթէ ոչ զգործն միայն՝ այլ և զգաղափարն անհեղեղ և անարժան համարիմք մեզ. Այդպէս իցէ թերեւս մանկանց և այլոց իսկ բազմաց զորոց չէ մեզ փոյթ, այլ մեզ ոչ բնաւ։ Ճանաչեմք, այո՛, զանձին մերոյ և զկարողութեան չափաւորութիւն, այլ զսոնարհելն և զիջանել ցայդ վայր չառնումք երբեք յանձն։ Ամենայն խնամով զգուշանամք մեք դիտել զի՝նչ այլոցն է արարեալ, չև նախ ի բնագրէն ծայրէրի պարապմամբ ի հայ հանեալ զբանն, մինչ և ոչ մի նշանախեց փոխել հարկմեալոյ։ Եւ այս մանաւանդ ի մեր օգուտ, զի մի՛ այլոց գործոցն տպաւորութեամբ՝ զմեր մտաց թռիչս խափանիցեմք որ ի վեր ևս քան զնոսա թերեւս ճախրեալ սլանայոցն էին։

Յայսպէսն լինել թարգմանութեան, կարծեմ եթէ ոչ ա՛նքան դիւրին իցէ այն որպէս կարծին, այլ ընդ հակառակն, կարի իսկ դժուար, ամենեցուն՝ որոց առեալ իցէ զիրքն՝ աներկբայ հաւանութեամբ։

Հուսկ ուրեմն ի տարեւ կարգեմք զխոստացեալ կրկին հատուածս որովք ի վախճան հասեալ լրանան առաջին գիրք Տելեմաքայ ուր և զկայ առնուն կամէաք։ Այլ զի տեսանեմք եթէ ոչ անհաճոյ լեալ թուի գործն բազմաց, յորոց և քաջալերս ընդունիմք հանապազօր, ի մտի եդաք և ա՛լ ինչ հատուածս յառաջին գրոց անտի զորս թողեալ էր մեր դնել առաջի։

Ա.Հաւասիկ առ այժմ երկոքին հատուածքդ։ Ց. Թ.

Ա.

«Իսկ խուսափաղուժն, որ յուսային յեղակարծումն ի վերայ հասանել քաջքին, ի՛ քեանք ի յեղակարծ յարձակմանէն խուճապեցան։ Զարք Ակեստայ խրախուսանաքք օրինակաւ և ջանիւք Մենտորի, ի վեր քան զկարծիս զարձեցին արութիւնս։ Ես իսկ ի տէգ նիզակի տապալեցի զարքայորդին թագաւորեալ քան զիս։ քանզի սերէր ազգն այն ի հանգից հանգուցեալ ընդ Կիկլոպսայս։ Արհամարհէր նա զտիպարութիւն իմ, այլ ես ոչինչ պակուցեալ յանհնարին ուժոյ նորա, և ոչ ի վայրենի և ի գազանային խուժադուժութենէն, նստուցի զնիզակ իմ ի տապակ կրծոյ նորա, և ժայթքեաց ընդ ոգւոյն ուղիս թափ արդեան։ Այլ ի տապալել իւրում, փոքր միւս ևս՝ և ընկիցէր զիս ընդ իւրեւ։ Ի չառաչիւն զրահիցն հընչեցին վերինք բացակաք։ Եւ բարձեալ զկապուտս, զարձայ առ Ակեստէս։ Իսկ Մենտոր ի սպառազինս հարեալ խորտակեալ զթշնամիս, վանեաց զփախստեայս մինչեւ ի խորս անտառաց։

Անակնկալ յաջողութեամն մեծարեցաւ Մենտոր որպէս սիրելի դեց և ասատուածադրեցիկ։ և Ակեստայս առ չնորհապարս սիրոյն զեկոյց զվտանգն, որ առաջի կայր մեզ ի հասանել նաւատորմին ենեայ ի Սիկիլիա, և եւ մեզ զմի ի նաւաց իւրոց՝ փութալ դառնալ յերկիր մեր, լիապարգեւս ստեղակալ զմեզ ի չու առ ի խուսել ի չարեայն՝ զորս գուշակեր։ Այլ ոչ կամեցաւ նա տալ մեզ նաւուղիղ և թիավարս յիւրոցն, զի մի՛ գուցէ վտանգեսցին ի ծովեղերս Ելլադայ. բայց միայն եւս մեզ ուղեկիցս ի վաճառականաց Փիւնիկեցւոց, որ զի չահակիցք էին ընդ ամենայն ազգս՝ ոչ դայր նոցա երկիւղ, և պարտ էր նոցա դարձուցանել զնաւն առ Ակեստ, թողեալ զմեզ Իթակէ։ Այլ որք ծիծաղանն ընդխորհուրդս մահկանացուաց դէք, պատրաստեալ էին մեզ այլ ևս վտանգս։

Հ. ԵԳ. ՀԻՒՐՄԻԶ
Ի Մթիթ. Ուռմէն

Բ.

Որ ի յեղակարծումն ի բուռն առնուլ զքաղաքն խորհէին բարբարոսքն՝ ինքեանք ի պարտութիւն մատնեալ կորացան յերեւոյթս արանցն Ակեստայ, որ բանիւ և օրինակաւ Մենտորի խրախուսեալ՝ այնպիսի քաջութեամբ չհամառակէին, որ և ինքեանց իսկ թուէր անհաւատալի։ Ես անձամբ տիգաւոյց յերկիր կոծանեցի զարքայորդի նոցա՝ զհասակակիցն իմ, որ բարձրարերձ էր քան զիս, ի հսկայից սերեալ լինելով նոցա որպէս զկիպրոպսայս։ Արհամարհէր նա զոսոխս չնչին իբրեւ զիս, այլ իմ չդանգիտեալ բնաւ յահեղ զօրութենէ նորա և յանճառնի կերպարանացն՝ մխեցի զնիզակն իմ ի կուրծքս նորա չնչառակի եւ եռաւ նմա ժայթքել, ընդ փչէն, հեղեղս սեւաթոյր արեան։ Փոքր մի եւս եւ զիս, յանկանել, ընդ իւրեւ տապալեալ ջնջոխախէի։ Ի չառաչիւն զինուց իւրոց լերինք դղրդեցան։ այլ իմ առեալ զաւարն՝ դարձայ առ Ակեստ։ Իսկ Մենտոր ի սպառազինս հարեալ խորտակեալ զթշնամիս, վանեաց զփախստեայս մինչեւ ի խորս անտառաց։

Անակնկալ յաջողութեամն մեծարեցաւ Մենտոր որպէս սիրելի դեց և ասատուածադրեցիկ։ և Ակեստայս առ չնորհապարս սիրոյն զեկոյց զվտանգն, որ առաջի կայր մեզ ի հասանել նաւատորմին ենեայ ի Սիկիլիա, և եւ մեզ զմի ի նաւաց իւրոց՝ փութալ դառնալ յերկիր մեր, լիապարգեւս ստեղակալ զմեզ ի չու առ ի խուսել ի չարեայն՝ զորս գուշակեր։ Այլ ոչ կամեցաւ նա տալ մեզ նաւուղիղ և թիավարս յիւրոցն, զի մի՛ գուցէ վտանգեսցին ի ծովեղերս Ելլադայ. բայց միայն եւս մեզ ուղեկիցս ի վաճառականաց Փիւնիկեցւոց, որ զի չահակիցք էին ընդ ամենայն ազգս՝ ոչ դայր նոցա երկիւղ, և պարտ էր նոցա դարձուցանել զնաւն առ Ակեստ, թողեալ զմեզ Իթակէ։ Այլ որք ծիծաղանն ընդխորհուրդս մահկանացուաց դէք, պատրաստեալ էին մեզ այլ ևս վտանգս։

Հ. ԵԳ. ՀԻՒՐՄԻԶ
Ի Մթիթ. Ուռմէն

(*) Ոսկ.

(**) Mais quel mal y a-t-il, Messieurs, s'ils enseignent bien!

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ԲԱՂԴԻՆ ԽԱՂԵՐԸ.— Ռուսիոյ ներքին փոխադրութեան պատենթոյց վիճակահանութեան մեծ բաժինը, 200,000 ռուբլի, ամսոյս սկիզբը շահեցաւ Թիֆլիսի այրի կնոջէն Տիկին Վասլամով, որ նիւթական կարողութենէ զուրկ կին մ'է և դժուարաբաստ եղած է վիճակահանութեան այդ բաղդաւոր տոմսը։

Թիւնէվի Լէյտէ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ այդ առթիւ. օգոստոս 11ին տիկին Վասլամով (հայ է) կ'երթայ Փրիսոնեանի գրասենեակն և փափաք կը յայտնէ գնել ներքին երկրորդ փոխառութեան տոմս մը։ Տոմսի գինը իմանալով չը համաձայնիր այնքան դրամ հատուցանել։ «Դուք թանկ էք ծախում, կ'երթամ Զիթախեանի կանդրից կ'առնեմ, ընտրելով գուրս կ'ելնէ։ Մի քանի ժամ յետոյ ներկայիս մը Փրիսոնեանի գրասենեակը կը մտնէ. գրասենեակի գանձապետը տոմսակներու ծրարը ներկայացնելով կ'ուզէ որ նա վերցնէ ուզած տոմսը։ սակայն նա կ'ըսէ թէ «իմ համար չէ, որ տոմսը կուզէ այն տուէք։ այս միջոցին ներկայացը կը պատմէ թէ տոմսը Տիկ. Վասլամովի համար է։ Այս կինն երեկոյով Զիթախեանի գրասենեակը կը տեսնէ որ այնտեղ աւելի սուղ կը վաճառեն, ուստի նորէն կը վերադառնայ Փրիսոնեանի գրասենեակը, բայց ահաւասիկ իւր նախկին ընթացքէն կը խնդրէ վերադարձնել ներկայացէն որ երթայ իւր համար տոմս մը գնէ, իսկ ինք փողոցը կ'սպասէ մինչեւ ներկայն որի վերադարձը։ Մինչեւ տեղեկութիւնքն 2 ը Տիկ. Վասլամով չը գիտէր թէ ինքը 200.000 ռուբլիի տէր եղած է, և միայն երեկոյեան, երբ հիւրերը կային իւր մօտ, իւր բարեկամի խանութի տղան եկաւ տեղեկագիր լուրը տալու։ Տիկին Վասլամով նախ չհաւատալով գուրս վազեց տղան, սակայն երբ սա յայտարարեց թէ իւր տպագրութիւնն, այն ժամանակ իսկայն մարդ դրկեցին լրագիր մատնելու, որ ժամանակ ամենն ալ համոզուեցան բերկրաբեր իրողութենէն։ Տղան 5 ռուբլի պարգեւ ստանալով մեկնեցաւ տունէն։ Այդ բաղդաւոր տոմսերու հետ միասին ուրիշ և ո՛թ տոմսեր ալ քիչ ժամանակ առաջ Փրիսոնեանի գրասենեակը գնած էր վաճառականէ մը։ որոնցմէ ութ տոմսեր չաստ տարիներէ ի վեր սոյն վաճառականի մօտ կը մնային. վաճառականն տեսնելով որ այդ տոմսեր ամենեւին չեն շահիր, բարկանալով բռնած և վաճառած էր Փրիսոնեանի գրասենեակ։

ՍՏԱՄՈՔԻՍ ՄԷՋ ՕՁ ՄԸ.

Անհաւատալի, բայց վաւերական.

Աւստրիական լրագիրները կը պատմեն թէ իւր երկու տարի առաջ, Ֆրանց Էյրկ անուն տասարձագործ մը, ամսան օր մը, սատիկ յոգնած և ծարաւ լինելով, ջուր կը խմէ մերձակայ լճակէն, որմէ յետոյ անհանգիստ կ'զգայ ինքզինքը։ Ժամանակ մը յետոյ կ'սկսի ստամոքսի ուժգին ցաւեր զգալ և բժշկին կը դիմէ, այլ բնաւ օգուտ մը չտեսներ իւր առած դեղերէն։ ընդհակառակն իւր առողջութիւնն հետզհետէ կը խաթարի։ Քանի մը ամիս վերջը միայն հասկացաւ թէ լճակէն ջուր խմած ատեն կուլ տուած էր ջրային օձ մը։ Եւ այդ օձը մեծացաւ աճեցաւ, և իրեն համար տուն տեղ հաստատեց խեղճ Էյրկի ստամոքսին մէջ, և կարելի չեղաւ ոչ մէկ կերպիւ անկից վռնտել զայն։ Խեղճը կ'զգայ թէ օձն ինչպէս կը գաղարի իւր ստամոքսին մէջ, ինչպէս կ'երկնցնայ, ինչպէս կը բարձրացնէ գլուխը։ Այդ վերջին շարժումը շատ սարսափելի կը լինի, և կը կրկնուի մանաւանդ այն ժամանակ, երբ հէգ մարդն երկար ատեն բան չէ կերած։ օձը կը հանգստանայ երբ Էյրկ կաթ կը խմի, և բոլորովին կը կազդի երբ նա կը խմի գինի, օղի, և առհասարակ այն ամէն բաներն որք չեն յարմարիր մեծապատիւ օձին ճաշակին։ Երբ օձը գէշ արարքութեան մէջ է, խեղճ Էյրկը չ'գիտէ ի՞նչ ընէ։ Իւր շնչառութիւնը կը կլանուի, կուրծքը կը ճնշուի, սիրտը կը թաղանայ։ Հետաքրքրական պարագայ մը։ Էյրկի ընտանեաց բնակիչն, հակառակ զինքը շրջապատող արտասովոր մթնոլորտին, կը շարունակէ վարել օձիրուն սեռական կեանքը. օրինակի համար, ձմեռը կը քնանայ։ Այդ ժամանակ կարելի է տեսնել թէ ինչպէս զարուած պառկած է ստամոքսի մէջ անկիւնը։ Էյրկի ջղերն այն ատոհման խանգարուած են որ չկրնար գործել և շատ անախորժ կ'զգայ կերակուր կ'ուտէ։ Անօթութենէն կը մեռնէր, եթէ օձն իւր շարժումներով չայտնէր թէ քաղցած է։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ԱՐԲԵՑՈՂՈՒԹԵԱՆ.— Վարչաբոյի մէջ մտադրութիւն կայ հիւանդանոց մը հիմնել՝ բժշկելու համար արբեցողութեան զոհերը։ Մարդասէր անձ մը ապրէն նուիրեր է առաջին գումարը, 6000 ռուպլի։ Փոքր համար առաջին անգամ պիտի ունենան 3 մահճակալ։

ՑԱՌՈՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌ ՄԸ.— Ասատրպիսի բժիշկներէ մին լրագրոյ մէջ յայտարարած է որ այն բոլոր պարագայից մէջ երբ իւր դարմաններն անգօտա մնան և հիւանդը մեռնի, ինք իւր վրայ կ'առնու թաղման ծախուց կէսը։

Այս օրերս մենք առիթ ունեցանք տեսնել մի շատ հետաքրքիր ձեռագիր հայերէն լեզուով։ դա Յովհաննէս Յակոբեան ամիրա Մաքենէ՝ ձեռագիր է «Կերակուրներ» մասին։ Հեղինակն, որ այժմ արդէն վախճանված է, իրան նպատակ է դրել այդ ձեռագրում մանրամասնորէն նկարագրել ամէն տեսակ և ամէն կերպ հասել կերակուրների պատրաստելու եղանակը։ Ձեռագիրը մի շատ հատ հատոր կարող է կազմել և կարող էր, եթէ հրատարակէր, ծառայել որպէս ձեռնարկ տանտիկիններ համար։ Մի մի տեղ հեղինակը յիշում է թէ այս կամ այն երկրում տարի մէջ ինչ տեսակ կերակուրներ են պատրաստում, բայց մեծ մասամբ ինքն է ցոյց տալիս թէ ինչպէս պէտք է պատրաստել կերակուրները։ Որքան մեզ յայտնի է նոյն Մամիկոնեան «Քաղցրաւենիքի» հեղինակն է։ Եթէ այդ ձեռագիրը հեղինակի այրիից առնել և հրատարակել ցանկացողներն ամենից լաւ կանեն եթէ դիմեն օրիորդ Մամիկոնեանին, որ հեղինակի ազգականուհի է։ Ցանկացողներին յայտնում ենք և օրիորդի հասցէն. Թիֆլիս. Վանքի փողոց, սեփական տուն, թիւ 5։ (Մշ-ի)

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԻՒԱՆԴ ԴԱՐՄԱՆԵԼ

Եւրոպոյ մասնագէտ բժիշկք փորձառութեամբ կը հաստատեն թէ «Եղեկտրականութիւնն է միմիայն բժշկական դարման անդամալուծութեան, նա է որ ունի իրրեւ գեղ իրական արժէք ջղային ցաւոց. ու կը բուժէ նաեւ տերարութիւն ջղոց եւ մարսողական գործարանաց, յօդացաւ, քամի, չրջող, պնդութիւն, պակասութիւն կաթի, ջերմ, անկանոն ամսահոսումն, անզօրութիւն մանկաբերութեան, արատբերում ապեաց, անկարգութիւն»։ Եւ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԳԼԵԱՆ հրատարակած էր թէ իւր ուսումնասիրած եղեկտրական գրութեամբ կը գտնուին վերոյիշեալ հիւանդութիւններն, ա՛յնքան միայն չարիական, այլ նոյնպէս ապայոյ ալ գործածուած է առանց ցաւի. իրեն գիմողներ մինչ գոհ եղած են իւր գրութենէն։

ՏՕՔԹԷՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԳԼԵԱՆ կը գտնուի միշտ մինչեւ կիսօր Գում-գարա, Զիթիէ-Կէլինէր ճատտէսի, թիւ 34 բընակարանն։ աւելամն օր կէս օրէ վերջ, Պաղչէ-գարու, Իբի-գարուլու դեղարանն ուր ըստ սովորութեան հիւանդ գտնուելէն ի զատ եղեկտրական գործարանն ներ ալ կը կատարէ։ Ամէն երեքշաբթի կէս օրէ վերջ ապքատները ձրի կը գտնուին։ 1059 13—25

ՊՕՂՈՍ Ց. ՋԻՆՋԻՐՃԱՆԵԱՆ

ՄՇՏՆՋԵՆԱՒՈՐ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

(Հարիւրամեայ տարեակ)

Բովանդակութիւն.— Նախաբան. —Մեծ շրջանի մը (532 տարի) տարեգիրք. — Ա-զիւսակք՝ յորս նշանակեալ են ամէն տարւոյ չարժական տօներն, միջոցներն (օրական եւ չարթնական) եւ հարսանիք. —Ծնունդք. — Եօթներեակք. —Կրկնակք. — Այսօր ասասցն քանիներ է. — Ամաւուտ. —Օրագիտ. —Անգրկատան ճանապարհ. —Ագիւսակ Գասմ-Խարտլլէզի. —Պարզատարար օրացոյց՝ հնդերձ չարժական մասամբք աւուրց։

Ցարմէ բաղմադիմի պարագայից մէջ՝ ինչպէս կրնան օգտաւոր լինել կարգի ազգայնիք եւ մանաւանդ ԸՆՏԱՆԵՐ, եւ որ կրնայ ծառայել նաեւ իրրեւ օրատարար զարդ ինչ սենեկաց, գրասենեկաց, վարժարանաց ելն։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Գրավաճեան գրատուն, Զաքարիաքիւր-Եօգուչու, թիւ 20։ Գին 5 դահեկան։

1174 3—8

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ

ԴԱՂԻԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Յօրինեաց Ռ. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Վաւերացեալ ի Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Մեծանուն հեղինակին սոյն գործն, արդիւնք երկարժամանակեայ փորձառութեան, միայն է իւր տեսակին մէջ նիւթոյ ընտրութեան, դասաւորութեան և կարգաւորութեան նկատմամբ, ուր աշակերտը դիւրաւ և ինքնին կը յառաջանայ դիւրինէն ի խրթին, գիտցածէն չգիտցածին և այս անդգալապէս և առանց ձգան։

Ի դիւրութիւն ուսանողաց առաջին երկու մասանց մէջ ամէն դասի վրայ գրուած են գաղիերէն բառերն իրենց արտասանութեամբ եւ նշանակութեամբ. ասկէ զատ գործոյն վերջը յաւելցուած է նաեւ առանձին բառարան մը ամբողջ գործոյն մէջ պարունակեալ բառերուն։

Կեդրոնատեղին է Գ. Պալատեան գրատունը, Կ. Պոլիս Յակոբեան խան թիւ 14։ Կը ծախսուի նաեւ բոլոր գրավաճառաց ծով ի գին 4 ղրշ 1170 6—10

ԵՐԿՔ Գ. Պ. ԳԱԼԲՊՃԵԱՆԻ

Յանձնարարեալ եւ Նախապատրաստեալ ընտրեալ յՍՂՊ. Կրթական խորհրդոյ՝ վաւերացեալ Ազգ. Եմմական տնօրէնութեան պաշտօնական նիւթով.

1. Ուսուցը ռէ՛ցա վէ գրաամ — Հեգարան եւ բնթերցարան Թուրք. լեզուի. (Հնա. եւ Թուրք. Տպագր. եւ Վիմագր. բէ՛ֆ. Տիպ Դ 2 զուրուշ)։

2. Թալիմի լիսանի օսմանի — Նոյն ընդարձակ. (3 զուրուշ)։

3. Բէհնիսմայի էտէպիյաթը թիւրքիյէ— Դպրութիւն կամ համաձայնութիւն Թուրք. լեզուի. (Հայ. եւ Թուրք. հանգերձ բառագրքուկիւ. Տիպ Բ. 6 զուրուշ)։

4. Այինէի միւնշաատ. — Պատմէնք պաշտօնական եւ ոչ պաշտօնական խմագրութեանց. (Տպագր. Հայ. եւ Թուրք. 12 զուրուշ)։

5. Մուխթասար Այինէի միւնշաատ.— Նոյն. (Թուրք. Վիմագր. բէ՛ֆ. 2 զրշ.)։

6. Միֆթահը լիսանը Օսմանի — Ընդարձակ բերականութիւն Թուրք. Արաբ. եւ Պարսկ. լեզուաց. (Հայ. եւ Թուրք. հանգերձ բառագրքուկիւ. Տիպ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՆ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788964

ՆՕՐԹՀԸԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտագաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ղրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 120,597

Մ Ա Ր Ի Թ Ա Ց Մ

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ԱԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

Վ. ՕՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

24, Բերլէդի դարբ, Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պղնձ, մուլտոց և թափօր երկաթէ)
ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԶՄԻՆԼԻՆԵՐ
ԲԷԳԻՐԼՈՎ, ՏԱՐԵՑՈՎ, ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ
Բրլիանգիէ ոսկերչական գործեր

ԴԱՆԱԿՆԵՐ
ՊԱՐՏԷԶԻ ԿԱՀԵՐ

Զրհանք Հրէջ գիւրատար մեքենայներ	Ուղղութեան Գործիներ Աւազանի շատրուաններ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՑԻ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ ԵՐԿԱԹԵՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՔԻՑ
Ամէն տեսակ գործիքներ

Տատանոցք-Կշռորդք-Ցորենի Կշռորդ

Սառուցի գործիքներ — Սառցամանիներ Սառուցեալ ըմպելեաց գործիքներ Գինւոյ մանուշներ	Տուշ — Լոգոցան Լաւասաց Նորակներ — Խցադիր մեքենայ

32, Մահմատիէ փողոց, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

676

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ Դ Լ Ռէյնէս, Կ. Պոլսոյ և Օրթէօյի
ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Ամազոն	2,000	Լէբանոն	4,500
Անգլիա	3,000	Մարենկո	4,300
Արկտ	1,300	Մարսոթն	2,500
Գասսանա	3,500	Մէրլ	2,000
Գլասգոսիթ	2,200	Նեբրոս	2,000
Գլավէլ	2,000	Օթելլո	5,000
Գէորգ	2,600	Օրլանտա	3,000
Գայլիան	2,500	Օգրանդ	4,500
Գամէրս	2,400	Օգգօ	2,000
Գագս	2,000	Բասիքիք	1,200
Գոմ	2,700	Բայլրան	3,200
Գեռս	2,500	Բասդ	1,700
Տօմիս	1,800	Գիլօ	2,800
Իզաբ	2,600	Լիսիթ	1,400
Տրագ	2,600	Լիսլաթ	3,200
Թալքան	800	Ռոլլ	3,000
Թիսա	1,700	Ռոմանոս	5,500
Թլամիկ	1,600	Ռոմէօ	3,500
Կարլէս	5,500	Սալէրնս	4,000
Կիդանս	2,200	Սաբինա	2,000
Կոզ	1,800	Սիլկիս	2,000
Կոսանս	2,200	Սորէնգ	4,300
Հանկ		Թասսոս	1,200
Հէր	2,000	Ֆ. Ռուիսլ	3,600
Հիսալիս	3,000	Ֆիլիէր	1,300
Հիւմէրդ	1,200	Ֆոլլաս	2,800
Ձիս	2,500	Քանոպ	3,600
Ռեյս	2,000	Եկասս	1800
Քոնֆ	2,200	Զեսրա	3,000
Էլ	2,000	Զեր	41,0

Սպասաւորներս համար ամէն գիւրութիւնք ընծայած Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ խան Ղալաթիա

551

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ
Ոչ կանոնաւորապէս կը բռնէն Լիվերբուլ և Ամերիկայ գիծ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Անգլերիան	2500	Ֆիլատելֆիան	3700
Անկլսիան	2500	Ֆլորիտեան	3700
Անտարկտիկ	2500	Ֆլորիտա	3700
ԱԹԵՆԱՅ	2500	Իսպերիան	5500
Արաբիան	3700	Իսպերիան	5500
Գալլիան	6000	Իսպանիան	5500
Գուլֆիան	6600	Լեհական	2200
Գասթելիան	800	Լիսբոնեան	2500
Մայրենեան	2000	Լիսպան	800
Տուրոյ	700	Օնտարիոյ	700
Էմբրէզ	3700	Բերսիան	3800
Տարիան	3700	Վալենսիան	6800
Տարիանան	3700	Վիրճինեան	6800

Սպասաւորներս համար ամէն գիւրութիւն
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.
Նաւատեղերք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ
Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Իզմուրա Լաֆիդէն. Զիմպրոկ եր, Գ. Գ. Քարվիր Եղբարք Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ. Մալտա, Ա. Քամիլերի. Շիրա, Ս. Վ. Օքսոր Օքուլս և ընկ Զմիւռնիա, Գ. Ուիդ օլ և ընկ.

546

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՍԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼ
ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ
LA ROUENNAISE
1837ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Դրամագլուխ . . . . . 4,000,000 ֆրանք
Պահեստի դրամն հաշուոյն մէջ չէ
L'INDUSTRIELLE
Հրդեհի ճիւղէն 1,500,000 ֆր. Բուն իսկ դրամագլուխ 5,000,000 ֆր.
LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES
Կ'ապահովագրուին նաեւ արջառք և անասուններ։
Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա Գարան-թիւնա փողոց Լէօն խան թիւ 1, 2, 3, 4։
Ադրիանուպոլսոյ և Արեւելեան Բուլգարիի մնօրէն և գործակալն
1223 Գ. ՏԷԼԻԴՈՅՕՍ

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻԻՏԱԲԷՍԹ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լօմէն Բարաբօր
» լիազօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նաղարեթ Եազճեան
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴԼԽԱՒՈՐ ԲԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ
Տեարք Պալեօղեան և Պալրքճեան Զմիւռնիա. Տաճիայեան և Դասպարեան Սամսուն. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շերէֆէֆտանի և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քոնեա, ևն ևն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զուտակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զուտակաց ապագան ապահովել. կամ ի դէպս մահու իւր սիրելի կինն և զուտակները, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէսթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր դարձողութեանց հաշուեցուցակին, (Լուսերոյս Աստրոնոմ-Հունգարական կանոնաւորներս Նեբէն ֆուրնս Նոսրարարներն) պահեստի դումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում դոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 654

ԳՈՒԻՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Մովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Պ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-դարու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթէպանի փողոց Իզզէթ բաչա խան թիւ 6։ 686

ԲԱՐԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ, Մէնչէսթրէրանդ և Օրթէօյի Գլխ. կանոնաւորապէս բռնող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւատեղք
Այա Սոֆիա	3,000	Գլազգ
Աբարան	2,500	Ռոմբլս
Աղքանիա	2,500	Բրուիքլանդ
Լանգնիա	2,500	Ուիլիամ
Մասէսոնիա	3,500	Մարշ
Բուլգարիա	2,800	Ֆոթբրմիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վճարած կ'ընդունի նաեւ պասպարտներ և Ամերիկայի համար։
Ամէն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։
Դիմել առ Դ. ԱՆԴԻԷԼ ԲԱՐԱ ԵՒ ԸՆԿ
536 Գործակալք

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ և Մէնչէսթրէրանդ Գլխ. բռնող ընկերներ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանդրուս	4200	Ֆիրնա	3000
Ֆերս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեբեթիս	3000
Սէսսոպրիս	3250	Բերա	300
Թիպս	3250	Լոգիս	800
Մաակսար	3250	Գլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Սեսիլ	700

Բերա հոգնաբը, նաւատեղ Ֆոթիսղը, ամսոյս ղ էպի 13ին Լիվերբուլէն ասատ կ'ըսպասուի ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ Ֆ. Թ. ՈՒԻԹԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան
ՀԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
541 51, Ճէյմս Սքրիդ, Լիվերբուլ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիոյ և Բուրսի Գլխ. կանոնաւորապէս բռնող

Սամսուն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յատուկ նաւերս չոգենաւն է Անդրոլի որ հոկտեմբերի 8ին Մարսիլիայէն և հոկտեմբերի 12ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագէրքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՒԹ ԲՐՈՍԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ
556 Մահմատի փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ռ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ
ԶԷՐՐԻ ՓԷՔԹՕՐԱԼԷՆ

Տօքթոր Այէրի Զէրրի Փէքթորալն արագ ապէս կը բուժէ հարբու